

UNIVERZA V LJUBLJANI

FAKULTETA ZA ŠPORT

Smer: športno treniranje - nogomet

DIPLOMSKO DELO

ANALIZA ZADETKOV NA EVROPSKEM
PRVENSTVU V NOGOMETU LETA 2004

Avtor: Tomaž Petrovič

Mentor: dr. Aleks Leo Vest

Somentor: dr. Marko Pocrnjič

Recenzent: dr. Marko Šibila

Konzulent: dr. Stanislav Pinter

Ljubljana, 2007

ZAHVALA:

Zahvaljujem se dr. Marku Pocrnjiču, ki ni bil moj mentor le pri diplomski nalogi, pač pa tudi na začetku moje trenerske poti.

Zahvaljujem se tudi staršem, ki so mi študij na začetku omogočili, za spodbujanje pa tudi Mateji in vsem ostalim.

NOGOMET – ANALIZA IGRE – STATISTIKA – ZADETKI – EVROPSKO PRVENSTVO
2004

ANALIZA ZADETKOV NA EVROPSKEM PRVENSTVU V NOGOMETU LETA 2004

Tomaž Petrovič

Fakulteta za šport v Ljubljani

Strani 88, tabele 34, grafi 18, slike 1, literatura 18.

IZVLEČEK

Z analizo zadetkov na evropskem prvenstvu v nogometu leta 2004 na Portugalskem, smo poskušali ugotoviti značilnosti doseganja zadetkov nekaterih najboljših državnih nogometnih reprezentanc.

Ogledali smo si in analizirali posnetke vseh 31 tekem na prvenstvu. Analiza je bila narejena na osnovi devetih glavnih spremenljivk: splošne značilnosti doseganja zadetkov; del telesa, s katerim je bil dosežen zadek, mesto in oddaljenost od vrat pri doseganju zadetka, doseganje zadetka glede na vrsto napada, način doseganja zadetka, doseganje zadetka glede na igralno mesto, obdobje tekme v katerem je bil dosežen zadek, čas trajanja napada pri doseganju zadetka, število podaj pri doseganju zadetka.

Zbrani podatki so bili obdelani z osnovnimi postopki deskriptivne statistike na vseh glavnih spremenljivkah. Izračunali smo vsote, povprečja in odstotkovne odnose.

Z analizo smo ugotovili:

- Moštva so v povprečju dosegala 2,48 zadetka na tekmo.
- Največ zadetkov je bilo doseženih z nogo (77 %).
- Največ zadetkov je bilo doseženih iz razdalje od 5 – 11 metrov (35 %).
- Največ zadetkov je bilo doseženih iz hitrih kontinuiranih napadov (35 %).
- Največ zadetkov je bilo doseženih iz prekinitev (36 %).

- Največ zadetkov so dosegli napadalci (58 %).
- Največ zadetkov je bilo doseženih med 16 – 30 minuto ter med 76 – 90 minuto (skupno 36 %).
- Največ zadetkov je bilo doseženih v času trajanja napada od 7 – 12 sekund (39 %).
- Največ zadetkov je bilo doseženih po manj kot treh podajah (51 %).

Opravili smo tudi primerjavo doseženih zadetkov med polfinalisti in ostalimi moštvi ter med drugim ugotovili, da polfinalisti dosegajo v povprečju več zadetkov na tekmo in več iz hitrih kontinuiranih napadov, kot ostala moštva. To potrjuje večjo kvaliteto v fazi napada.

Dobljene rezultate analize smo tudi primerjali z rezultati analize doseženih zadetkov na svetovnem prvenstvu leta 2002 ter evropskem prvenstvu leta 2000. Med drugim smo ugotovili, da je čedalje več zadetkov doseženih iz prekinitev in z glavo.

KAZALO

1. UVOD	7
2. PREDMET IN PROBLEM	10
2.1 DOSEDANJE RAZISKAVE IN ANALIZE	11
2.1.1 Raziskave in analize v svetu	11
2.1.2 Raziskave in analize pri nas	15
2.1.3 Povzetek dosedanjih raziskav	20
3. CILJI PROUČEVANJA	21
4. OSNOVNE HIPOTEZE	22
5. METODE DE LA	23
5.1 VZOREC MERJENCEV	23
5.2 VZOREC SPREMENLJIVK.....	26
5.2.1 Razlaga spremenljivk.....	28
5.3 POTEK ZBIRANJA PODATKOV	33
5.4 METODE OBDELAVE PODATKOV	35
6. REZULTATI IN RAZPRAVA	36
6.1 POVPREČNO ŠTEVILO ZADETKOV NA TEKMO.....	39
6.2 UČINKOVITOST POSAMEZNIH MOŠTEV GLEDE NA ŠTEVILO ODIGRANIH TEKEM..	41
6.3 POVPREČNO ŠTEVILO PREJETIH ZADETKOV NA TEKMO.....	42
6.4 ŠTEVILO UDARCEV PROTI VRATOM.....	44
6.5 ODSOTOK POSISTI ŽOGE.....	45
6.6 POMEMBOST DOSEGANJA PRVEGA ZADETKA	47
6.7 NAJBOLJŠI STRELCI.....	49
6.8 ANALIZA DOSEŽENIH ZADETKOV.....	52
6.8.1 Del telesa, s katerim je bil dosežen zadelek	52
6.8.2 Mesto in oddaljenost od vrat pri doseganju zadetka	54
6.8.3 Doseganje zadetka glede na vrsto napada	56
6.8.4 Način doseganja zadetka	57
6.8.5 Doseganje zadetka glede na igralno mesto	62
6.8.6 Obdobje tekme v katerem je bil dosežen zadelek	65
6.8.7 Čas trajanja napada pri doseganju zadetka.....	66
6.8.8 Število podaj pri doseganju zadetka.....	68

6.9	PRIMERJAVA DOSEŽENIH ZADETKOV MED POLFINALISTI IN MOŠTVI, KI SE NISO UVRSTILA V POLFINALE.....	70
6.9.1	Primerjava glede na vrsto napada po katerem je bil dosežen zadetek.....	70
6.9.2	Primerjava glede na način doseganja zadetka.....	72
6.9.3	Primerjava glede na čas trajanja napada pri doseganju zadetka.....	73
6.10	PRIMERJAVA DOSEŽENIH ZADETKOV NA EVROPSKIH PRVENSTVIH LETA 2000 IN 2004 TER SVETOVNEM PRVENSTVU LETA 2002.....	75
6.10.1	Primerjava glede na del telesa, s katerim je bil dosežen zadetek.....	76
6.10.2	Primerjava glede na mesto in oddaljenost od vrat pri doseganju zadetka.....	77
6.10.3	Primerjava glede na način doseganja zadetka.....	78
7.	PREVERJANJE HIPOTEZ.....	80
8.	ZAKLJUČEK.....	82
9.	POMEN DELA ZA TEORIJU IN PRAKSO	86
10.	LITERATURA.....	87

1. UVOD

Nogomet je v današnjem času nekaj res posebnega. Zaradi svoje prvinske igrivosti, dostopnosti, razumljivosti, čarobnosti in tudi tekmovalnosti je doma praktično na vseh celinah, vseh državah, skoraj v vsaki vasi. Milijoni ljudi po svetu (finalno tekmo zadnjega svetovnega prvenstva si je preko TV zaslonov ali interneta ogledala skoraj šestina vseh prebivalcev našega planeta) se z njim resno ukvarja, še več zgolj rekreativno, večina ga vsaj spremlja, skoraj vsi pa ga poznajo. Nogomet danes ni več zgolj le šport, postal je tudi posel, reklama, okoli njega se je razvila prava industrija. Postal je vsesplošni dogodek, ki združuje ljudi različnih nacionalnosti, socialnih slojev, verskih pripadnosti, političnih usmeritev in ekonomskih zmožnosti, na enem mestu.

Vrhunski nogomet je le vrh te gore, zato je najbolj na očeh širše javnosti. Zanj so značilni vrhunski nogometaši, odlične ekipe in trenerji, ogromne vsote denarja in velika medijska pozornost. Svetovna in evropska prvenstva, Liga prvakov in nekatera državna prvenstva spadajo med največje spektakle današnjega športa in družbenih aktivnosti nasploh. Kadar nastopajo reprezentance posameznih držav, je naboj še večji, saj nastopijo še nacionalni interesi in meddržavna konkurenčnost. Zato je toliko bolj pomembno, da se v reprezentanci zberejo res najboljši igralci, ki so sposobni na najboljši način predstavljati državo. Tako se na največjih tekmovanjih res srečajo najboljši, tisti, ki odpirajo nove poti razvoju nogometne igre. Skupini igralcev in strokovnemu vodstvu motivov po doseganju najvišjih ciljev ne manjka, saj se zavedajo, da za njimi stoji praktično celotna nacija. Zato je na največjih tekmovanjih priložnost za dokazovanje idealna.

Evropska prvenstva v nogometu so poleg svetovnega prvenstva v nogometu in olimpijskih iger največji športni dogodek. Čeprav ne sodelujejo nogometaši z vsega sveta, je na ta dogodek pozoren ves svet. Vsi se namreč dobro zavedajo, da tukaj sodelujejo skoraj vse nogometne velesile. Od tistih, ki so bolj ali manj ves čas prisotne v svetovnem vrhu, manjkata praktično le Brazilija in Argentina. Nekateri celo ocenjujejo, da je skupna kvaliteta na evropskih prvenstvih še večja kot na svetovnih, saj so tukaj vse reprezentance dokaj izenačene in kvalitetne, med tem ko so se predvsem včasih na svetovna prvenstva uvrščale tudi reprezentance, ki niso spadale v ta kakovostni razred. Evropsko prvenstvo poteka vsake štiri leta, skupaj pa nastopa 16 reprezentanc (včasih jih je samo osem). Predstavlja torej oder, na

katerem se primerjajo najboljši in je zato izredno primerno za spremljanje, analiziranje in ocenjevanje.

Evropsko prvenstvo leta 2004 na Portugalskem, ki je potekalo od 12.06. – 04.07.2004, je bilo 12. po vrsti (prvo srečanje najboljših nogometašev stare celine je gostila Francija leta 1960). Sodelovalo je 16 reprezentanc, odigranih pa je bilo 31 tekem ter doseženih 77 zadetkov.

Prvenstvo na Portugalskem je zaznamovala odlična organizacija, polni stadioni, dobra domača reprezentanca in na koncu tudi veliko presenečenje. Končni zmagovalec je namreč postalo moštvo Grčije, ki je pred prvenstvom spadalo med tiste, ki so mu namenjali najmanj možnosti. Najuspešnejša država vseh evropskih prvenstev je sicer Nemčija, saj je kar trikrat osvojila naslov evropskega prvaka.

Kot zanimivost navajamo še vse dosedanje države gostiteljice evropskih prvenstev in rezultate finalnih tekem.

1. EP, Francija 1960:

Sovjetska zveza - Jugoslavija 2:1, 1:1 (0:1) po podaljšku

2. EP, Španija 1964:

Španija - Sovjetska zveza 2:1 (1:1)

3. EP, Italija 1968:

Italija - Jugoslavija 1:1 (0:1)

Ponovljena tekma:

Italija - Jugoslavija 2:0 (2:0)

4. EP, Belgija 1972:

ZR Nemčija - Sovjetska zveza 3:0 (1:0)

5. EP, Jugoslavija 1976:

ČSFR - ZR Nemčija 2:2, 2:2 (2:1) po 11-m 5:3

6. EP, Italija 1980:

ZR Nemčija - Belgija 2:1 (1:0)

7. EP, Francija 1984:

Francija - Španija 2:0 (0:0)

8. EP, Nemčija 1988:

Nizozemska - Sovjetska zveza 2:0 (1:0)

9. EP, Švedska 1992:

Danska - Nemčija 2:0 (1:0)

10. EP, Anglija 1996:

Nemčija - Češka 2:1, 1:1 (0:0) po podaljšku (zlati gol)

11. EP, Belgija in Nizozemska 2000:

Francija - Italija 2:1, 1:1 (0:0) po podaljšku (zlati gol)

12. EP, Portugalska 2004:

Grčija - Portugalska 1:0 (0:0)

2. PREDMET IN PROBLEM

V današnjem vrhunskem nogometu štejejo le še zmage. Sama "lepota" v igri izgublja na pomenu, saj so pomembni le rezultati. Do zmag in dobrih rezultatov pa se pride z doseganjem zadetkov. Uspešna in neuspešna moštva se ločujejo po številu zadetkov, ki jih dosežejo oz. prejmejo. Še tako dobra igra nič ne pomaga, če moštvo ne doseže zadetka, saj na ta način ne more zmagati. Moštva skozi vso tekmo razmišljajo le še o dveh stvareh in sicer o tem, kako doseči zadetek in kako ga ne prejeti. Dosegati zadetke v nogometni igri je namreč ključni faktor, ki odloča o uspešnosti moštva. Pot do doseženega zadetka in s tem do zmage pa ni vedno enaka. V želji po napredku in uspešnosti se ves čas spreminja in razvija. Zato je toliko bolj pomembno, da ves čas spremljamo in analiziramo razvoj nogometne igre ter doseganje zadetkov. Podatki, ki jih dobimo z analizami, dajejo pomemben vir informacij za proces treniranja, kakor tudi za reševanje različnih problemov v nogometni igri. Z rezultati analiz in raziskav dobimo tudi pomembne informacije za izboljšanje kvalitete igre in posledično s tem tudi doseganje boljših rezultatov.

Predmet naloge je analiza nogometne igre. Analiza igre pomeni znanstveno in strokovno spoznavanje njenih značilnosti in zakonitosti. Analizirali bomo fazo napada, ki je sestavljena iz treh delov: prehoda iz obrambe v napad, priprave napada in zaključka napada. Prav zaključek napada je tudi najtesneje povezan z doseganjem zadetkov, ki so ključni predmet naše analize. Pokazala naj bi sodobne značilnosti doseganja zadetkov najboljših ekip.

V nalogi bomo analizirali vse zadetke na evropskem prvenstvu leta 2004 na Portugalskem. Spremljali in analizirali bomo vseh 16 reprezentanc na skupno 31-ih tekmah. Zanimajo nas predvsem parametri, ki so se že v dosedanjih raziskavah pokazali kot pomembni. Na ta način je tudi edina možna primerjava s prejšnjimi analizami. Dodali pa smo tudi nekatere parametre, ki se nam prav tako zdijo pomembni. Vse parametre bomo spremljali, nato pa rezultate statistično obdelali in primerjali med seboj. Še posebej bomo primerjali vse najboljše reprezentance (tiste, ki so se uvrstile v polfinale), s tistimi, ki jim to ni uspelo in videli, ali obstaja razlika med uspešnimi in neuspešnimi reprezentancami v doseganju zadetkov. Primerjali bomo tudi razlike med doseganjem zadetkov v skupinskem in izločilnem delu evropskega prvenstva. Prav tako bomo rezultate v nekaterih spremenljivkah primerjali z rezultati analize zadetkov na evropskem prvenstvu 2000 ter svetovnem prvenstvu 2002.

S to analizo želimo čim bolj spoznati in pojasniti, kako dosegajo zadetke najboljše evropske reprezentance in katere značilnosti v fazi napada "ustvarjajo" najboljše pogoje za doseganje zadetkov.

Naloga naj bi bila v pomoč vsem nogometnim strokovnjakom, trenerjem, raziskovalcem in ostalim. Možno bo dobiti nekaj odgovorov glede doseganja zadetkov, ki so v nogometu danes najpomembnejši.

2.1 DOSEDANJE RAZISKAVE IN ANALIZE

Analiza nogometne igre je začela raziskovalce zanimati v 70-ih letih 20.stoletja. Kot metoda zbiranja podatkov se je največ uporabljala deskriptivna statistika. Poleg analize igre, ugotavljanja razlik med uspešnimi in neuspešnimi moštvi, je predmet raziskovanja tudi analiza aktivnosti igralcev med igro, saj daje pomembne informacije za proces treniranja in posledično izboljšanje kvalitete igre. V nadaljevanju bo navedenih nekaj tujih in domačih raziskav, ki smo jih zasledili v literaturi.

2.1.1 Raziskave in analize v svetu

Palfay (1965) je spremljal aktivnost igralcev madžarske reprezentance. Meril je obremenitve v teku, poleg tega pa je zbiral predvsem podatke o acikličnih strukturnih enotah. Prišel je do zaključka, da so igralci na tekmo v povprečju 130-krat uporabili tehnično – taktične elemente (podajanje, sprejemanje, odzemanje, preigravanje, udarjanje). Ugotovil je tudi, da so igralci na tekmi ponovili 286 različnih aktivnosti (počasen tek, srednje hiter tek, maksimalno hiter tek); (povzeto po Kovačevič, 1998).

Kliscejka (1966) se je ukvarjal z vzroki izgubljene žoge v igri. Analiziral je način igre in karakteristike najboljših moštev pri zaključku napada, kjer ga je zanimal predvsem udarec na vrata. Vzorec merjencev je dobil na svetovnem prvenstvu 1966. Analizo je ponovil na moštvih prve poljske lige (povzeto po Kovačevič, 1998).

Tiegel (1973) je poskušal ugotoviti tehnično – taktične sposobnosti igralcev v igri 3:2 v prostoru 12 x 12 metrov. Igra je trajala 2 x 15 minut. Meril je predvsem boljše igralce v

nemški Bundesligi. Štirje strokovnjaki so ocenjevali podaje, varanje in postavitve v igri. Glede na uspešnost izvedbe so igralcem dodelili ustrezno število točk. Vse točke so na koncu združili v celovito oceno tehnično – taktičnih sposobnosti igralcev (povzeto po Kovačević, 1998).

Kuhn in Meier (1975) sta analizirala igro štirinajstih ekip na svetovnem prvenstvu v Nemčiji. V analizo je bilo zajetih 24 od skupno 38-ih tekem in povprečno število podatkov na tekmo je bilo okrog 250. S pomočjo video posnetkov in strokovne ekipe je analiza vsebovala naslednje podatke:

- osebni podatki,
- sestava moštva,
- posest žoge,
- strel na vrata,
- prekrški pravil igre,
- podaje,
- napadalne akcije,
- tehnične napake,
- način branjenja v vratih,
- igra v širino in globino,
- tempo igre,
- krilni položaji, sredina igrišča,
- agresivnost,
- širina delovanja,
- vzdrževanje tempa,
- izvajanje kotov.

Analiza igre je privedla raziskovalce do naslednjih ugotovitev:

- Za zaključevanje akcij so se največ uporabili: varanje 58 %, podaja 36 %, podaja iz krilnega položaja 7 %.
- Vsaka peta in vsaka druga podaja iz krilnega položaja se konča neuspešno.
- Polovica vseh zadetkov je bila dosežena po podaji, 38 % po varanju, 12 % po predložku.

Ta dva avtorja sta primerjala tudi način igre med evropskimi in južnoameriškimi reprezentancami:

- Južnoameriške reprezentance pogosteje uporabljajo krajše podaje.
- Obrambni igralci evropskih reprezentanc so dlje časa v posesti žoge kot obrambni igralci južnoameriških reprezentanc.
- Evropske reprezentance večkrat napadajo preko krilnih položajev.
- Evropske reprezentance pogosteje podajo žogo pred vrata pri izvajanju kotov.
- Manj napak pri izvajanju tehnično – taktičnih elementov naredijo južnoameriške reprezentance (povzeto po Rozina, 2000).

Jachock in Witt (1976) sta naredila raziskavo, katere cilj je bil izdelava in poskus objektivizacije merskih instrumentov. To naj bi pomenilo sredstvo za merjenje sposobnosti nogometašev na amaterskem nivoju, v nemški Bundesligi in na svetovnem prvenstvu leta 1974 v Nemčiji. Merila sta sposobnosti v teku in tehnične sposobnosti. Pri tehničnih sposobnostih sta merila število in kvaliteto podaj (povzeto po Kovačevič, 1998).

Toženko (1979) je raziskoval tehnično – taktične aktivnosti v igri vodečih reprezentanc sveta na svetovnem prvenstvu v Argentini leta 1978. Spremljal je naslednje elemente:

- srednje in kratke podaje v različnih smereh,
- dolge podaje v različnih smereh,
- varanje in vodenje žoge z maksimalno hitrostjo,
- borbo za žogo na tleh,
- udarce na vrata,
- sprejemanje žoge ob oviranju nasprotnika,
- število prekrškov.

Skupno število tehnično – taktičnih elementov na eni tekmi je bilo v korist južnoameriških reprezentanc. Primerjava uspešnosti izvajanja tehnično – taktičnih elementov kaže, da ni bistvenih razlik med reprezentancami (povzeto po Rozina, 2000).

Gerisch in Reichelt (1990) sta izvedla analizo nogometne igre na svetovnem prvenstvu v Italiji. Nekatere pomembnejše ugotovitve:

- Napadalci dosegajo največ zadetkov.
- Moštvo, ki osvoji več dvobojev, je tudi rezultatsko uspešnejše.
- Odstotkovno je doseženih več zadetkov iz protinapadov kot iz kontinuiranih napadov.
- Moštvo, ki naredi med igro več prekrškov, največkrat rezultatsko ni uspešno.
- Večina najhitrejših tekov oz. šprintov je vezanih na kratke razdalje, to je od 0 do 5 metrov (77 do 85 kratkih šprintov).
- Ritem igre je vedno hitrejši in ostrejši.
- Večina zadetkov je doseženih po 1 – 3 podajah po odvetju žoge.
- Večina zadetkov je doseženih v akcijah, ki trajajo od 0 – 5 sekund.
- Večina zadetkov je doseženih brez ali z enim predhodnim dotikom žoge strelca.
- Pogostost udarcev na vrata ni vedno temelj uspeha, ampak je pomembnejša ustrezna situacija, iz katere sledi udarec.
- Večina zadetkov je doseženih po odvzeti žogi na sredini ali na polovici nasprotnika.
- Tretjina zadetkov je doseženih z udarcem z glavo po predlošku s krilnega položaja.
- Moštvo, kateremu uspe več natančnih diagonalnih podaj ali podaj v globino, je uspešnejše (povzeto po Tobijas, 2002).

Loy (1997) je spremljal tekme Bundeslige, tekme evropskih pokalov, tekme nemškega pokala in nemške reprezentance in analiziral igro po prostem strelu in kotu, in sicer med leti 1988 – 1992. Izmed 5000 analiziranih zadetkov jih je bilo 1405 (28 %) doseženih po prekinitvah igre.

Nekateri pomembnejši zaključki:

- Največ zadetkov po prekinitvah je bilo doseženih po strelu iz kota (32 %), iz kazenskih strellov 23 %, po prostem strelu nekaj več kot 20 %, (neposredno 10 %, posredno 10 %) in po stranskem avtu 4 %.
- Pri izvedbi posrednega strela na vrata (sem se štejejo tudi neposredno dosojeni prosti streli, katerim ne sledi kombinacija) jih konča v živem zidu okoli 28 %, pri neposrednem strelu celo okoli 33 %.
- Velika večina neposrednih strellov je "plasirana" proti vratom, medtem ko je izvedba posrednih strellov največkrat izvedena s strelom na vso moč.
- Pri udarcih iz kota je kar 67 % strellov usmerjenih v območje, ki je največ 11 metrov oddaljeno od vrat.

- Iz zgoraj omenjenega območja je sledila tudi večina strelav na vrata z glavo (88 %), in kar 80 % zadetkov je sledilo iz omenjenega območja.
- Na prvo vratnico je usmerjenih 56 % podaj iz kota, 60 % vseh zadetkov po podaji iz kota je sledilo po podaji na prvo vratnico.
- Največ zadetkov, glede na igralno mesto, so prispevali napadalci (47 %), zvezni igralci so prispevali 39 %, obrambni igralci pa 12 % in 2 % avtogolov (povzeto po Tobijas, 2002).

2.1.2 Raziskave in analize pri nas

Tudi pri nas je bilo na področju analize nogometne igre narejenih že kar nekaj raziskav, število le teh pa v zadnjem času raste predvsem po zaslugi študentov na Fakulteti za šport Univerze v Ljubljani. V nadaljevanju navajamo nekatera dela naših avtorjev.

Dujmovič (1979) je ugotovil, da od skupnega števila prekinitev na tekmi 36.4 % odpade na proste strele, 17.6 % na stranske avte, 14 % na kote, 7.7 % na vratarjeve strele, 5.4 % na nedovoljene položaje, 1.9 % na indirektne udarce, 1.3 % na zadetke, 1.2 % na kazenske strele in 0.4 % na sodniške mete. Ugotovil je tudi, da od skupnega gibanja igralcev na igrišču predstavlja 50 % tek brez žoge, 19 % podaje žog, 12 % sprejemanje žoge, 7 % vodenje žoge, 4 % odzemanje žoge, 3.4 % udarci z glavo, 1.7 % varanje, 1.6 % udarci proti vratom in 1.4 % izvajanje avta (povzeto po Rozina, 2000).

Slakonja (1980) je primerjal igro Olimpije v spomladanskem delu prvenstva leta 1979 na osmih tekmah v 1. zvezni nogometni ligi. Zanimalo ga je, v katerih tehnično – taktičnih elementih nogometne igre se uspešna moštva razlikujejo od neuspešnih. Ugotovil je, da se razlikujejo le v nekaterih tehnično – taktičnih elementih nogometne igre in ne v vseh, kjer je pričakoval razliko v korist uspešnejših moštev (povzeto po Bezjak, 1999).

Benkovič (1986) je analiziral nogometno igro, predvsem razlike med uspešnimi in neuspešnimi reprezentancami. Rezultatsko bolj uspešna moštva so izvedla več strelav na vrata in več napadala preko krilnih položajev (povzeto po Tobijas, 2002).

Klinčarovski (1988) je analiziral prekinitve igre na svetovnem prvenstvu v Mehiki leta 1986. Ugotavljal je kvantitativne razlike med rezultatsko uspešnimi in neuspešnimi ekipami. Rezultati so pokazali, da število izvedenih prekinitiev ne vpliva bistveno na končni rezultat, saj se število prekinitiev ni bistveno razlikovalo med rezultatsko uspešnimi in neuspešnimi. Rezultatsko bolj uspešne reprezentance izvedejo več prostih strelav, stranskih avtov, kazenskih strelav in kotov v prvem polčasu, medtem, ko to prednost z racionalno igro v drugem polčasu ustrezno branijo (povzeto po Zelenik, 2004).

Pocrnjič in Zickero (1991) sta naredila raziskavo, ki je zajemala analizo nogometne igre v fazi branjenja na svetovnem prvenstvu v Italiji leta 1990. Ugotavljala sta kvantitativne razlike pri izvajanju nekaterih tehnično – taktičnih elementov med rezultatsko uspešnimi in neuspešnimi ekipami. Ugotovljeno je bilo, da so rezultatsko bolj uspešna moštva dobila več dvobojev, lažje odvezemala žogo ter nasprotniku onemogočila protinapade in več strelav na vrata (povzeto po Fenko, 2002).

Korent in Dominc (1993) sta opravila analizo nogometne igre v fazi napada na svetovnem prvenstvu v Italiji leta 1990. V analizi sta merila ritem napadanja, posest žoge, število zaporednih podaj in udarce na vrata. Ugotovila sta, da so bila bolj uspešna moštva tista, ki so pogosto menjala ritem napadanja, večkrat streljala na vrata in izvedla več protinapadov. Zanimiv je podatek, da je bilo največ zadetkov doseženih iz prekinitiev (36 %), iz protinapadov 34 %, iz hitrih napadov 10 %, in iz počasnega napada 10 %. Med prekinitve sta uvrščala proste strele, kazenske strele in stranske avte (povzeto po Tobijas, 2002).

Hrovat (1995) je analiziral model igre slovenske reprezentance v fazi branjenja. Ta analiza je zajemala obdobje tekem od aprila 1994 do maja 1996. Iz analize je bilo razbrati, da je večino zadetkov naša reprezentanca prejela iz igre, in sicer največ iz hitrih kontinuiranih napadov, nekaj pa tudi iz prekinitiev. Razlogi za prejemanje zadetkov so bili po njegovem mnenju predvsem nedisciplina v igri v fazi branjenja, veliko izgubljenih dvobojev, napake v igri ob prekinitvah in taktične pomanjkljivosti (povzeto po Smonkar, 1996).

Janev (1995) je analiziral nogometno igro v fazi napada na svetovnem prvenstvu v ZDA. Rezultati so pokazali, da je bilo na tekmo doseženih v povprečju 2,6 zadetka. Največ zadetkov so dosegli napadalci in sicer 60 %. Večina zadetkov je bila doseženih znotraj kazenskega prostora.

Hraš (1996) je analiziral nogometno igro slovenske nogometne reprezentance. Analiza igre ob prekinitvah je zajemala deset kvalifikacijskih tekem za evropsko prvenstvo v Angliji leta 1996 in eno prijateljsko tekmo. Analiziral je posebej rezultatsko uspešne in neuspešne tekme naše reprezentance. Pomembnejši rezultati analize so bili:

- Naša reprezentanca je po prekinitvah igre prejela več kot pol vseh prejetih zadetkov.
- Pri izvajanju stranskih avtov je bila naša reprezentanca slabša od nasprotnikov, saj je večkrat po izvedenem avtu izgubila posest žoge.
- V številu kotov, prostih strelav, stranskih avtov in kazenskih strelav ni razlik med rezultatsko uspešnimi in neuspešnimi tekmami.
- Naša reprezentanca izvaja več protinapadov, medtem ko nasprotniki izvajajo več kontinuiranih napadov.
- Pomanjkanje kvalitetnih napadalcev.

Smonkar (1996) je analiziral model igre v slovenski nogometni ligi v fazi napada. Ugotovil je, da se večina prehodov v napad izvaja z dolgo podajo vratarja, posebej pri gostujočih ekipah in poražencih. V slovenski ligi je največ napadov z menjavo ritma in hitrih kontinuiranih napadov. Akcije po krilnih položajih so redke, le 20 % zadetkov se doseže po le teh. Več udarcev na vrata se izvaja izven 16-metrskega prostora. Zadevanje vrat je le 40 odstotno.

Vrhovski (1996) je v diplomski nalogi z naslovom Analiza modela igre nogometne reprezentance Slovenije v napadu ugotavljal nekatere značilnosti modela igre slovenske nogometne državne reprezentance v fazi napada. Rezultati so pokazali, da v reprezentanci prevladuje obrambna taktična usmerjenost. Ugotovljeno je bilo, da je reprezentanca povprečno izvedla več protinapadov, manj zaključevala napade preko krilnih položajev, si ustvarjala več priložnosti in imela žogo manj časa v svoji posesti kot nasprotna moštva.

Lorger (1997) je ugotavljal kvantitativne razlike med prvo in drugo slovensko nogometno ligo in nogometno reprezentanco. Iskal je razlike v tehnično – taktičnih elementih (povzeto po Fenko, 2002).

Pucer (1997) je analiziral igro slovenske nogometne reprezentance v kvalifikacijah za evropsko prvenstvo leta 1996 v treh segmentih igre, in sicer v napadu, obrambi in ob prekinitvah. Iz analize je bilo razvidno, da slovenska reprezentanca ni dosegla nobenega

zadetka iz prekinitev, medtem, ko jih je iz prekinitev dobila kar sedem. Iz tega je razvidno, kateremu segmentu je potrebno v bodoče še posebej posvečati pozornost.

Jaklič (1998) je analiziral prekinitve nogometne igre na evropskem prvenstvu v Angliji leta 1996. V nalogi je zajel tudi prekinitve igre slovenske reprezentance v kvalifikacijskih tekmah za evropsko prvenstvo. Iz analize prekinitev je razvidno, da je bilo izmed skupno 61 doseženih zadetkov iz prekinitev doseženih 22 zadetkov (36.1 %), in sicer osem po udarcu iz kota, šest po prekinitvi iz prostega strela, šest iz kazenskih strelav in dva po izvajanju stranskega avta. Razvidno je, da je bil kar vsak tretji zadetek dosežen iz prekinitev igre, kar kaže, da ekipe posvečajo veliko časa prekinitvam igre v samem trenažnem procesu.

Bezjak (1999) je ugotavljal razlike med reprezentanco Slovenije in njenimi nasprotnicami v kvalifikacijah za svetovno prvenstvo v Franciji leta 1998.

Pivk (1999) je analiziral igro v fazi branjenja in ugotavljal razlike pri izvajanju tehnično – taktičnih aktivnosti. Analiziral je polfinaliste na svetovnem prvenstvu v Franciji (povzeto po Fenko, 2002).

Žižek (1999) je analiziral prekinitve igre slovenske reprezentance v kvalifikacijskih tekmah za svetovno prvenstvo v Franciji leta 1998. Iz analize je bilo razvidno, da nadaljevanje igre po prekinitvah ni bistveno vplivalo na uspešnost. Slovenska reprezentanca prednosti domačega igrišča ni izkoristila, saj je kljub večjemu številu prekinitev igre dosegla le en zadetek na domačem igrišču. Nasprotniki so bili uspešnejši, saj so izvedli večje število strelav iz kota, prostih strelav in stranskih avtov (povzeto po Tobias, 2002).

Rozina (2000) je analiziral model igre v napadu, ki ga uporablja NK Maribor (liga prvakov 1999/2000). Ugotovil je, da je NK Maribor v vseh elementih igre v napadu slabši od nasprotnikov.

Filak in Levstek (2001) sta analizirala igro slovenske nogometne reprezentance in njenih nasprotnikov v napadu v kvalifikacijah za evropsko prvenstvo v Belgiji in na Nizozemskem leta 2000. Naša reprezentanca je dosegla 15 zadetkov, od katerih so bili trije zadetki doseženi po prekinitvah igre (dva zadetka iz kazenskih strelav in en zadetek po podaji iz avta). Kljub temu je bila naša reprezentanca uspešna, saj se je, po dodatnih kvalifikacijskih tekmah z

Ukrajino, prvič v njeni kratki zgodovini uvrstila na evropsko prvenstvo (povzeto po Tobijas, 2002).

Jug (2001) je prve štiri reprezentance na evropskem prvenstvu primerjal z njihovimi nasprotniki. Prišel je do zaključka, da boljše reprezentance dosegajo več zadelkov iz prekinitev in uporabljajo predvsem hiter kontinuiran napad (povzeto po Zelenik, 2004).

Križanič (2001) je analiziral igro v obrambi na svetovnem prvenstvu v Franciji leta 1998. Za vzorec si je izbral ekipe od 1/16 finala naprej in prišel do ugotovitve, da so Francozi kot končni svetovni prvaki imeli najbolj organizirano in čvrsto obrambo med vsemi reprezentancami (povzeto po Fenko, 2002).

Fenko (2002) je analiziral igro v napadu prvih štirih reprezentanc na svetovnem prvenstvu leta 1998 v Franciji. Ugotovil je, da se v napadu največ uporablja hiter kontinuiran napad, po katerem si moštva ustvarjajo tudi največ zadelkov.

Tobijas (2002) je analiziral prekinitve nogometne igre na evropskem prvenstvu v Belgiji in na Nizozemskem leta 2000. Ugotovil je, da je bilo v povprečju na vsaki tekmi izvedenih 44 stranskih avtov, 34 prostih strel, 10,5 kotov, 0,42 kazenskih strel in 0,22 sodniških žog. Iz prekinitev igre je bilo doseženih 31,8 % vseh zadelkov. Ugotovil je, da bolj uspešne ekipe naredijo manj prekinitev igre, hkrati pa so tudi veliko bolj uspešne pri realizaciji.

Valentinčič (2003) je analiziral zadetke v ligi prvakov (sezona 2000/2001). Želel je ugotoviti, kako dosegajo zadetke najboljša evropska moštva. Prišel je do nekaterih zanimivih ugotovitev:

- Večina moštev, ki so prva dosegle zadetek, so na koncu tudi zmagala (63 %).
- Najboljša moštva dosegajo zadetke predvsem po hitrem kontinuiranem napadu (50 %).
- Najboljša moštva so dosegla 10 % več zadelkov iz prekinitev.
- Klubi igrajo bolj raznovrstno od reprezentanc (višji nivo organizacije igre).

Zelenik (2004) je analiziral zadetke na svetovnem prvenstvu leta 2002 na Japonskem in v J. Koreji. Ugotovil je, da sta bila na tekmo v povprečju dosežena 2,5 zadetka, od tega večina z

nogo (79,5 %), iz razdalje med 5 -11 metrskim prostorom (37,3 %), po hitrih kontinuiranih napadih (39,6 %), med 76 – 90 minuto igre (19,4 %).

2.1.3 Povzetek dosedanjih raziskav

Avtorji, ki se ukvarjajo z analizo nogometne igre, želijo ugotoviti čim več značilnosti o zgradbi le te in dobiti informacije o delovanju najboljših ekip in posameznikov ter na ta način ugotoviti smernice nadaljnjega razvoja. Avtorji so se do sedaj največ ukvarjali s področjem tehnično – taktičnih elementov nogometne igre in ugotavljanjem razlik med uspešnimi in neuspešnimi moštvi.

Rezultati različnih analiz nogometne igre se spreminjajo vzporedno z njenim razvojem, kljub temu pa prihajajo avtorji v zadnjem času do podobnih zaključkov:

- Moštvo, ki osvoji več dvobojev, je praviloma tudi rezultatsko uspešnejše.
- Največ zadetkov je doseženih iz protinapadov, manj pa iz kontinuiranih napadov.
- Pogostost udarcev na vrata ni vedno jamstvo za uspeh, pomembnejša je ustreznost situacije, iz katere sledi udarec.
- Napadalci so tisti, ki dosegajo največ zadetkov.
- Večina zadetkov je doseženih po udarcu znotraj kazenskega prostora.
- Večina zadetkov je doseženih po eni do treh podajah.
- Moštvo, ki napravi več prekrškov, največkrat rezultatsko ni uspešno.
- Največ zadetkov je doseženih po odvzeti žogi na polovici igrišča ali v polju nasprotnika.
- Večina najhitrejših tekov je vezanih na kratke razdalje od 0 – 5 metrov.

3. CILJI PROUČEVANJA

1. Ugotoviti način doseganja zadetkov na evropskem prvenstvu v nogometu leta 2004.
2. Ugotoviti razlike v načinu doseganja zadetkov med polfinalisti in ostalimi ekipami v treh pomembnih spremenljivkah:
 - doseganje zadetka glede na vrsto napada,
 - način doseganja zadetka,
 - čas trajanja napada pri doseganju zadetka.
3. Ugotoviti razlike v načinu doseganja zadetkov na evropskem prvenstvu leta 2004 z načinom doseganja zadetkov na svetovnem prvenstvu leta 2002 ter evropskem prvenstvu leta 2000, v treh pomembnih spremenljivkah:
 - del telesa, s katerim je bil dosežen zadetek,
 - mesto in oddaljenost doseganja zadetka,
 - način doseganja zadetka.

4. OSNOVNE HIPOTEZE

H.1: Največji odstotek zadetkov je dosežen z nogo.

H.2: Največji odstotek zadetkov je dosežen iz oddaljenosti od 5 - 11 metrov.

H.3: Največji odstotek zadetkov je dosežen iz hitrih kontinuiranih napadov.

H.4: Največji odstotek zadetkov je dosežen po podaji v globino.

H.5: Največji odstotek zadetkov dosegajo napadalci.

H.6: Največji odstotek zadetkov je dosežen v času od 76 – 90 minute.

H.7: Največji odstotek zadetkov je dosežen v času trajanja napada od 7 – 12 sekund.

H.8: Največji odstotek zadetkov je doseženih po 4 – 6 podajah.

H.9: Moštva, ki so se uvrstila v polfinale, dosegajo v povprečju več zadetkov na tekmo, kot ostala moštva.

H.10: Moštva, ki so se uvrstila v polfinale, dosegajo večji odstotek zadetkov iz hitrih kontinuiranih napadov, kot ostala moštva.

H.11: Moštva, ki so se uvrstila v polfinale, dosegajo večji odstotek zadetkov po podaji s krilnega položaja in iz prekinitev, kot ostala moštva.

H.12: Moštva, ki so se uvrstila v polfinale, dosegajo večji odstotek zadetkov v času trajanja napada od 13 – 18 sekund, kot ostala moštva.

5. METODE DE LA

5.1 VZOREC MERJENCEV

Vzorec merjencev predstavlja 16 reprezentanc, ki so sodelovale na evropskem prvenstvu na Portugalskem leta 2004. Skupaj je bilo odigranih 31 tekem in doseženih 77 zadetkov. Opazovali in analizirali smo posnetke vseh tekem oziroma zadetke. Reprezentance so bile razdeljene v štiri skupine, v katerih je vsaka igrala z vsako, najboljši dve pa sta se nato uvrstili v nadaljnji (izločilni) del tekmovanja.

SKUPINA A	SKUPINA B
GRČIJA PORTUGALSKA RUSIJA ŠPANIJA	ANGLIJA FRANCIJA HRVAŠKA ŠVICA
SKUPINA C	SKUPINA D
BOLGARIJA DANSKA ITALIJA ŠVEDSKA	ČEŠKA LATVIJA NEMČIJA NIZOZEMSKA

V naslednji tabelah so prikazani rezultati v posameznih skupinah, datumi in kraji tekem ter končne lestvice s točkami in razmerjem med danimi in prejetimi zadetki.

Tabela 1: Razpored tekem in rezultati v skupini A

Datum	Kraj	Tekma	Rezultat
12.06.2004	Porto	Portugalska - Grčija	1:2 (0:1)
12.06.2004	Faro	Španija - Rusija	1:0 (0:0)
16.06.2004	Porto	Španija - Grčija	1:1 (1:0)
16.06.2004	Lizbona	Portugalska - Rusija	2:0 (1:0)
20.06.2004	Lizbona	Španija - Portugalska	0:1 (0:0)
20.06.2004	Faro	Rusija - Grčija	2:1 (2:1)

Tabela 2: Končna lestvica v skupini A

1. Portugalska	3 2 0 1	4:2	6
2. Grčija	3 1 1 1	4:4	4
3. Španija	3 1 1 1	2:2	4
4. Rusija	3 1 0 2	2:4	3

Tabela 3: Razpored tekem in rezultati v skupini B

<i>Datum</i>	<i>Kraj</i>	<i>Tekma</i>	<i>Rezultat</i>
13.06.2004	Leiria	Švica - Hrvaška	0:0 (0:0)
13.06.2004	Lizbona	Francija - Anglija	2:1 (0:1)
17.06.2004	Coimbra	Anglija - Švica	3:0 (1:0)
17.06.2004	Leiria	Hrvaška - Francija	2:2 (0:1)
21.06.2004	Lizbona	Hrvaška - Anglija	2:4 (1:2)
21.06.2004	Coimbra	Švica - Francija	1:3 (1:1)

Tabela 4: Končna lestvica v skupini B

1. Francija	3 2 1 0	7:4	7
2. Anglija	3 2 0 1	8:4	6
3. Hrvaška	3 0 2 1	4:6	2
4. Švica	3 0 1 2	1:6	1

Tabela 5: Razpored tekem in rezultati v skupini C

<i>Datum</i>	<i>Kraj</i>	<i>Tekma</i>	<i>Rezultat</i>
14.06.2004	Guimaraes	Danska - Italija	0:0 (0:0)
14.06.2004	Lizbona	Švedska - Bolgarija	5:0 (1:0)
18.06.2004	Braga	Bolgarija - Danska	0:2 (0:1)
18.06.2004	Porto	Italija - Švedska	1:1 (1:0)
22.06.2004	Guimaraes	Italija - Bolgarija	2:1 (0:1)
22.06.2004	Porto	Danska - Švedska	2:2 (1:0)

Tabela 6: Končna lestvica v skupini C

1. Švedska	3 1 2 0	8:3	5
2. Danska	3 1 2 0	4:2	5
3. Italija	3 1 2 0	3:2	5
4. Bolgarija	3 0 0 3	1:9	0

Tabela 7: Razpored tekem in rezultati v skupini D

<i>Datum</i>	<i>Kraj</i>	<i>Tekma</i>	<i>Rezultat</i>
15.06.2004	Aveiro	Češka - Latvija	2:1 (0:1)
15.06.2004	Porto	Nemčija - Nizozemska	1:1 (0:1)
19.06.2004	Porto	Latvija - Nemčija	0:0 (0:0)
19.06.2004	Aveiro	Nizozemska - Češka	2:3 (2:1)
23.06.2004	Braga	Nizozemska - Latvija	3:0 (2:0)
23.06.2004	Guimaraes	Nemčija - Češka	1:2 (1:1)

Tabela 8: Končna lestvica v skupini D

1. Češka	3 3 0 0	7:4	9
2. Nizozemska	3 1 1 1	6:4	4
3. Nemčija	3 0 2 1	2:3	2
4. Latvija	3 0 1 2	1:5	1

V nadaljevanju so prikazani še rezultati v izločilnem delu tekmovanja (četrtfinale, polfinale ter finale), kamor se je uvrstilo osem najboljših reprezentanc.

Tabela 9: Razpored tekem in rezultati v četrtfinalu

<i>Datum</i>	<i>Kraj</i>	<i>Tekma</i>	<i>Rezultat</i>
24.06.2004	Lizbona	Portugalska - Anglija	8:7 (0:1, 1:1; 2:2)
25.06.2004	Lizbona	Francija - Grčija	0:1 (0:0)
26.06.2004	Faro	Švedska - Nizozemska	4:5 (0:0, 0:0; 0:0)
27.06.2004	Porto	Češka - Danska	3:0 (0:0)

Tabela 10: Razpored tekem in rezultati v polfinalu

<i>Datum</i>	<i>Kraj</i>	<i>Tekma</i>	<i>Rezultat</i>
30.06.2004	Lizbona	Portugalska - Nizozemska	2:1 (1:0)
01.07.2004	Porto	Grčija - Češka	1:0 (0:0, 0:0)

Tabela 11: Čas, kraj in rezultat finalne tekme

<i>Datum</i>	<i>Kraj</i>	<i>Tekma</i>	<i>Rezultat</i>
04.07.2004	Lizbona	Portugalska - Grčija	0:1 (0:0)

5.2 VZOREC SPREMENLJIVK

Vzorec spremenljivk je sestavljen iz devetih glavnih skupin:

1. Splošne značilnosti doseženih zadetkov

- povprečno število doseženih zadetkov
- učinkovitost posameznih moštev glede na število odigranih tekem
- povprečno število prejetih zadetkov
- pomembnost doseganja prvega zadetka
- število udarcev proti vratom
- odstotek posesti žoge
- najboljši strelci

2. Del telesa, s katerim je bil dosežen zadetek

- zadetek dosežen z nogo
- zadetek dosežen z glavo
- zadetek dosežen z drugim delom telesa

3. Mesto in oddaljenost od vrat pri doseganju zadetka

- zadetek dosežen znotraj vratarjevega prostora (do 5 metrov)
- zadetek dosežen iz oddaljenosti 5 - 11 metrov

- zadetek dosežen iz oddaljenosti 11 – 16 metrov
- zadetek dosežen izven 16 - metrskega prostora
- zadetek dosežen iz enajstmetrovke

4. Doseganje zadetka glede na vrsto napada

- počasen kontinuiran napad
- hiter kontinuiran napad
- napad z menjavo ritma
- protinapad

5. Način doseganja zadetka

- individualni prodor
- podaja v globino
- dvojna podaja
- napaka nasprotnika
- podaja s krilnega položaja
- prekinitvev

6. Doseganje zadetka glede na igralno mesto

- napadalec
- srednji zvezni igralec
- krilni zvezni igralec
- srednji branilec
- zunanji branilec
- avtogol

7. Obdobje tekme v katerem je bil dosežen zadetek

- 1-15 minuta
- 16-30 minuta
- 31-45 minuta
- 46-60 minuta
- 61-75 minuta
- 75-90 minuta
- sodniški podaljšek

- podaljšek

8. Čas trajanja napada pri doseganju zadetka

- 1-6 sekund
- 7-12 sekund
- 13-18 sekund
- nad 18 sekund

9. Število podaj pri doseganju zadetka

- 3 podaje ali manj
- 4 – 6 podaj
- 7 – 9 podaj
- več kot 9 podaj

5.2.1 Razlaga spremenljivk

1. Splošne značilnosti doseženih zadetkov

a) Povprečno število doseženih zadetkov na tekmo

Število vseh doseženih zadetkov smo delili s številom odigranih tekem in dobili podatek o povprečni učinkovitosti moštev. Raziskovali smo tudi učinkovitost po posameznih sklopih tekmovanja.

b) Učinkovitost posameznih moštev glede na število odigranih tekem

Ugotavljali smo učinkovitost posameznega moštva. Število odigranih tekem posameznega moštva smo delili s številom doseženih zadetkov istega moštva. Tako smo dobili podatke o povprečni učinkovitosti posameznih moštev.

c) Povprečno število prejetih zadetkov na tekmo

Število prejetih zadetkov posameznega moštva smo delili s številom odigranih tekem in dobili podatke o povprečnem številu prejetih zadetkov na tekmo. Ti podatki se nanašajo na kakovost igre v fazi branjenja.

d) Pomembnost doseganja prvega zadetka

Ugotavljali smo, katero moštvo je na posamezni tekmi doseglo prvi zadek in v kolikšni meri je to vplivalo na končni izid tekme.

e) Število udarcev proti vratom

Število vseh udarcev proti vratom smo delili s številom vseh zadetkov posameznega moštva in dobili podatek o učinkovitosti udarjanja proti nasprotnikovim vratom posameznih moštev.

f) Odstotek posesti žoge

Spremljali smo odstotek posesti žoge ter želeli ugotoviti, kakšna je povezava te spremenljivke s številom doseženih zadetkov.

g) Najboljši strelci

Ugotavljali smo, kateri so bili najučinkovitejši igralci na evropskem prvenstvu 2004 in njihove značilnosti.

2. Del telesa, s katerim je bil dosežen zadek

Udarec se navadno izvede z nogo ali glavo, kar je odvisno od načina priprave zaključka napada (žoga podana nizko, pol visoko, visoko), od postavitve nasprotnih igralcev in še posebej vratarja ter od predhodnega gibanja igralca, ki izvede udarec. Posebej smo analizirali ali je bil zadek dosežen z dominantno ali nedominantno nogo.

3. Mesto in oddaljenost od vrat pri doseganju zadetka

Pri vsakem doseženem zadetku nas je zanimal položaj igralca, ki je dosegel zadetek, oziroma njegova oddaljenost od vrat. Na podlagi dobljenih rezultatov smo raziskovali, iz katerih razdalj so igralci najpogosteje dosegali zadetke.

4. Doseganje zadetka glede na vrsto napada

a) Počasen kontinuiran napad

Počasen kontinuiran napad je napad počasnega ritma, dolge posesti žoge in povratnih podaj. Značilnost tega napada je igra proti postavljeni obrambi. Do zaključka napada lahko pride po številnih podajah, prodorih ali varanjih. Bistven kriterij je ritem napadanja.

b) Hiter kontinuiran napad

Značilnost hitrega kontinuiranega napada je hitro potovanje žoge in hiter zaključek akcije proti postavljeni ali delno postavljeni obrambi. Potovanje žoge je hitro s podajami ali varanjem v hitrem teku. Med hitre napada ne štejejo neizdelane akcije hitrih, slučajno uspešnih podaj zaradi agresivne obrambe nasprotnika, razen v primerih, ko ta prinese nevarnost za nasprotnikova vrata.

c) Napad z menjavo ritma

Imamo dve kategoriji napada z menjavo ritma: hitro počasen in počasno hiter. Hitro počasen je neuspešen napad brez izgubljene žoge, ki se je nadaljeval kot napad proti postavljeni obrambi. Počasno hiter napad pa pomeni presenečenje v spremembi ritma napada po dolgi posesti žoge. Počasno hiter napad se lahko konča z izgubljeno žogo ali zaključkom akcije. Hitro počasen napad se lahko spremeni v počasno hiter.

d) Protinapad

Protinapad je vsak hiter napad presenečenja po odvzeti žogi, kjer lahko pride do številčne premoči pred vrati nasprotnika. Pomembno dejstvo je hitro potovanje žoge in osvajanje

prostora ter hitro zaključevanje akcije proti nepostavljeni obrambi. Za uspešen protinapad je izredno pomembna natančnost igralca, ki podaja žogo, saj so te podaje včasih dolge preko 50 metrov.

5. Način doseganja zadetka

a) Individualni prodor

Osnovna zahteva individualnega prodora je, da igralec v polni hitrosti z vodenjem žoge pred seboj prodira v različnih smereh proti vratom nasprotnika. Ti prodori so lahko dolgi tudi po več deset metrov, če igralec pobegne in ni pokrit s strani obrambnega igralca. V nasprotnem primeru lahko uporabi varanje kot sredstvo, s katerim doseže prednost pred nasprotnikom in ustvari pogoje za lažje napredovanje napada.

b) Podaja v globino

Pri podaji v globino igralec poda žogo v smeri naprej proti vratom nasprotnika, od koder njegov soigralec nadaljuje napad. Te podaje so lahko izvedene tako po zraku (ponavadi daljše), kot tudi po tleh (ponavadi krajše). Sem štejemo tudi podaje v prazen prostor.

c) Dvojna podaja

Za izvedbo dvojne podaje sta potrebna najmanj dva igralca istega moštva. Igralec poda žogo v noge soigralcu, ki se mu je odkril na nekaj metrih, sledi tek, vrnjena podaja v prostor brez predhodnega zaustavljanja žoge, nato sprejem nazaj podane žoge od soigralca, kateremu je bila predhodno podana žoga, ter nadaljevanje igre.

d) Napaka nasprotnika

Napake so sestavni del nogometne igre in prav zaradi njih pride do rezultatskega neuspeha moštev, ki so naredila več napak. Najbolj nevarne napake so tiste, ki se dogajajo v bližini vrat, kajti v zelo kratkem času se napadalec znajde pred vratarjem in to se v večini primerov konča z doseženim zadetkom. Do napak pride predvsem v določenem trenutku, ko posameznik slabo

oceni igralno situacijo zaradi utrujenosti, popuščanja koncentracije, lahko pa tudi kot posledico dobre obrambe nasprotnega moštva.

e) Podaja s krilnega položaja

Pred zaključkom napada, ki pripelje do ustvarjene priložnosti, sledi podaja s krilnega položaja. Sem spadajo vse akcije, kjer je prišlo do podaje ali prodora od roba stranske črte kazenskega prostora do vzdolžne črte v širino ter od prečne črte do polovice igrišča v globino. Vrstijo se podaje na prvo vratnico (od sredine vrat k bližnji vratnici), na drugo vratnico (od sredine vrat k daljši vratnici) in podaje nazaj približno na rob kazenskega prostora.

f) Prekinitev

K prekinitvam spadajo vse prekinitve nogometne igre, do katerih je prišlo zaradi prekrškov nasprotne ekipe, žoge izven stranske linije (avt), žoge izven prečne linije (kot), in sodniškega meta. Prekinitve se izvajajo z direktnim ali indirektnimi prostimi streli.

6. Doseganje zadetka glede na igralno mesto

Pri tem upoštevamo igralno mesto, ki ga igralec igra od samega začetka tekme. To pomeni, če doseže zadetek krilni igralec, se zadetek beleži krilnemu igralcu, ne pa igralnemu mestu, v katerem je bil ta igralec pri zaključnem strelu.

7. Obdobje tekme v katerem je bil dosežen zadetek

Tekmo smo razdelili na šest enakovrednih obdobj in na sodniški podaljšek ter še posebej podaljšek, kadar se je igral. Raziskovali smo, v katerih obdobjih tekme so bili doseženi zadetki.

8. Čas trajanja napada pri doseganju zadetka

Pri doseženih zadetkih napad traja od trenutka odvzema žoge, ko le ta pride v posest ekipe, pa vse do trenutka, ko je igralec te ekipe doseže zadetek. Čas se meri v sekundah.

9. Število podaj pri doseganju zadetka

Pri podajah gre za povezanost in uigranost ekipe. Raziskovali smo, koliko podaj je naredila ekipa (brez da bi vmes žoga prešla v posest nasprotne ekipe), ko je dosegla zadetek.

5.3 POTEK ZBIRANJA PODATKOV

Vseh 31 tekem evropskega prvenstva smo posneli na video trak. Nato smo si pripravili obrazec za vnos podatkov, ki smo ga prilagodili vzorcu spremenljivk. Potem smo začeli z gledanjem tekem, vsako smo si ogledali štirikrat. Podatke smo si sproti zapisovali v obrazec (slika 1).

Podatke o doseženih zadetkih na evropskem prvenstvu leta 2000, smo dobili v diplomski nalogi Sandija Valentinčiča iz leta 2003 (Analiza zadetkov Lige prvakov v nogometu v letu 2000/20001), podatke o doseženih zadetkih na svetovnem prvenstvu leta 2002, pa v diplomski nalogi Matjaža Zelenika iz leta 2004 (Analiza zadetkov na svetovnem prvenstvu v nogometu leta 2002).

Slika 1: Obrazec za spremljanje tekem

TEKMA						
Število zadetkov	/					
Udarci proti vratom	/					
Udarci v okvir vrat	/					
Odstotek posesti žoge	/					
Del telesa, s katerim je bil dosežen zadetek	z nogo:					
	- leva noga					
	- desna noga					
Oddaljenost od vrat	do 5 m					
	od 5 - 11 m					
	od 11 - 16 m					
Glede na vrsto napada	počasen kontinuiran napad					
	hiter kontinuiran napad					
	napad z menjavo ritma					
	protinapad					
Način doseganja zadetka	individualni prodor					
	podaja v globino					
	dvojna podaja					
	napaka nasprotnika					
	prekinitev:					
	- enajstmetrovka					
	- levi kot					
	- desni kot					
	- prosti strel					
	- po izvedenem prostem strelu					
Glede na igralno mesto	po podaji z levega krilnega položaja:					
	- na prvo vratnico					
	- na drugo vratnico					
	- podaja nazaj					
	po podaji z desnega krilnega položaja					
	- na prvo vratnico					
- na drugo vratnico						
- podaja nazaj						
Obdobje tekme, v katerem je bil dosežen zadetek	napadalec					
	srednji zvezni igralec					
	krilni zvezni igralec					
	srednji branilec					
	zunanjši branilec					
	avtogol					
	1 - 15 min					
	16 - 30 min					
Čas trajanja napada	31 - 45 min					
	46 - 60 min					
	61 - 75 min					
	76 - 90 min					
	sodniški podaljšek					
	podaljšek					
	1 - 6 sekund					
	7 - 12 sekund					
Število podaj	13 - 18 sekund					
	nad 18 sekund					
	3 podaje ali manj					
	4 - 6 podaj					
	7 - 9 podaj					
	10 podaj ali več					

5.4 METODE OBDELAVE PODATKOV

Po tem, ko smo zbrali vse podatke, smo jih obdelali z osnovnimi postopki deskriptivne statistike na vseh glavnih spremenljivkah. Izračunali smo vsote, povprečja in odstotkovne odnose. Podatke smo številčno izražene vpisovali v tabele in jih na koncu preverili.

Rezultati so v nadaljevanju prikazani tako v opisni kot tudi grafični obliki.

6. REZULTATI IN RAZPRAVA

Za lažje spremljanje vseh rezultatov in razlag analize v nadaljevanju, bomo še enkrat navedli vse rezultate tekem in strelce.

Skupina A

Portugalska – Grčija 1:2 (0:1)

0:1 Karagounis 7' , 0:2 Basinas (11m) 51' , 1:2 Ronaldo 90+3'

Španija – Rusija 1:0 (0:0)

1:0 Valeron 60'

Španija – Grčija 1:1 (1:0)

1:0 Morientes 28' , 1:1 Charisteas 66'

Portugalska – Rusija 2:0 (1:0)

1:0 Maniche 7' , 2:0 Rui Costa 89'

Španija – Portugalska 0:1 (0:0)

0:1 Nuno Gomes 57'

Rusija – Grčija 2:1 (2:1)

1:0 Kiričenko 2' , Buljikin 17' , 2:1 Vryzas 43'

Skupina B

Švica – Hrvaška 0:0 (0:0)

Francija – Anglija 2:1 (0:1)

0:1 Lampard 38' , 1:1 Zidane 90+1' , 2:1 Zidane (11m) 90+3'

Anglija – Švica 3:0 (1:0)

1:0 Rooney 23' , 2:0 Rooney 75' , 3:0 Gerard 82'

Hrvaška – Francija 2:2 (0:1)

0:1 Tudor (a.g.) 22' , 1:1 Rapaič (11m) 48' , 2:1 Pršo 52' , 2:2 Trezeguet 64'

Hrvaška – Anglija 2:4 (1:2)

1:0 Kovač 5' , 1:1 Scholes 40' , 1:2 Rooney 45+1' , 1:3 Rooney 68' , 2:3 Tudor 73' , 2:4 Lampard 79'

Švica – Francija 1:3 (1:1)

0:1 Zidane 21' , 1:1 Vonlanthen 26' , 1:2 Henry 76' , 1:3 Henry 84'

Skupina C

Danska – Italija 0:0 (0:0)

Švedska – Bolgarija 5:0 (1:0)

1:0 Ljunberg 32' , 2:0 Larsson 57' , 3:0 Larsson 58' , 4:0 Ibrahimović (11m) 78' , 5:0 Allback 90+1'

Bolgarija – Danska 0:2 (0:1)

0:1 Tomasson 44' , 0:2 Gronkjaer 90+2'

Italija – Švedska 1:1 (1:0)

1:0 Cassano 37' , 1:1 Ibrahimović 85'

Italija – Bolgarija 2:1 (0:1)

0:1 Petrov (11m) 45' , 1:1 Perrotta 48' , 2:1 Cassano 90+4'

Danska – Švedska 2:2 (1:0)

1:0 Tomasson 28' , 1:1 Larsson (11m) 47' , 2:1 Tomasson 66' , 2:2 Jonson 89'

Skupina D

Češka – Latvija 2:1 (0:1)

0:1 Verpakovskis 45+1' , 1:1 Baroš 73' , 2:1 Heinz 85'

Nemčija – Nizozemska 1:1 (1:0)

1:0 Frings 30' , 1:1 Van Nistelrooy 81'

Latvija – Nemčija 0:0 (0:0)

Nizozemska – Češka 2:3 (2:1)

1:0 Bouma 4' , 2:0 Van Nistelrooy 19' , 2:1 Koller 23' , 2:2 Baroš 70' , 2:3 Šmicer 88'

Nizozemska – Latvija 3:0 (2:0)

1:0 Van Nistelrooy (11m) 27' , 2:0 Van Nistelrooy 35' , 3:0 Makaay 84'

Nemčija – Češka 1:2 (1:1)

1:0 Ballack 21' , 1:1 Heinz 30' , 1:2 Baroš 77'

Četrtfinale

Portugalska – Anglija 8:7 (0:1, 1:1, 2:2)

0:1 Owen 3', 1:1 Postiga 83', 2:1 Rui Costa 110', 2:2 Lampard 115'

Francija – Grčija 0:1 (0:0)

0:1 Charisteas 65'

Švedska – Nizozemska 4:5 (0:0, 0:0, 0:0)

Češka – Danska 3:0 (0:0)

1:0 Koller 49', 2:0 Baroš 63', 3:0 Baroš 65'

Polfinale

Portugalska – Nizozemska 2:1 (1:0)

1:0 Ronaldo 26', 2:0 Maniche 58', 2:1 Andrade (a.g.) 63'

Grčija – Češka 1:0 (0:0, 0:0)

1:0 Dellas 105'

FINALE

PORTUGALSKA – GRČIJA 0:1 (0:0)

0:1 Charisteas 57'

6.1 POVPREČNO ŠTEVILO ZADETKOV NA TEKMO

Na 31-ih tekmah evropskega prvenstva je bilo doseženih skupno 77 zadetkov ali 2,48 na tekmo (tabela 12). Ta odstotek pomeni srednje visoko vrednost. Če upoštevamo samo redni igralni čas, torej 90 minut, je bilo doseženih 74 zadetkov oziroma 2,39 na tekmo.

Kot primerjavo lahko navedemo povprečje z nekaterih prejšnjih velikih tekmovanj. Na svetovnih prvenstvih v Združenih državah Amerike leta 1994 in Franciji leta 1998, je bilo povprečno doseženih 2,6 zadetka na tekmo, na svetovnem prvenstvu na Japonskem in v Južni Koreji pa 2,5 zadetka na tekmo (Zelenik, 2004). Torej je povprečno število zadetkov na tem evropskem prvenstvu nekje na nivoju ostalih velikih tekmovanj v zadnjih letih.

Tabela 12: Povprečno število zadetkov na tekmo

FAZA TEKMOVANJA	ŠT. ZADETKOV	ŠT. ZADETKOV NA TEKMO
skupina A	12	2
skupina B	20	3,3
skupina C	16	2,7
skupina D	16	2,7
skupaj (skupinski del)	64	2,67
četrfinale	8	2 (1,5 po rednem delu)
polfinale	4	2 (1,5 po rednem delu)
finale	1	1
skupaj (izločilni del)	13	1,86
SKUPAJ	77	2,48

V rednem delu tekmovanja, po skupinah, je bilo na 24-ih tekmah doseženih 64 zadetkov oziroma kar 2,67 na tekmo. V izločilnem delu tekmovanja (četrfinale, polfinale, finale) pa je bilo na 7-ih tekmah doseženih le 13 zadetkov oziroma 1,86 na tekmo (tabela 12). Po rednem delu (po 90-ih minutah), pa je bilo v izločilnem delu le 10 zadetkov oziroma 1,43 na tekmo.

V skupinskem delu tekmovanja je bilo povprečje zadetkov na tekmo visoko (2,67); (tabela 12). Razlaga je enostavna. Vse reprezentance si želijo zmag, zato bolj ali manj poskušajo napadati, saj zmaga prinaša tri točke in je pomemben korak k osvojitvi prvih dveh mest, ki vodita v nadaljevanje tekmovanja. Prisotno je tudi manj strahu po neuspehu, saj ne odloča le ena tekma, ampak tri, in lahko v primeru neuspeha še popraviš stanje. Prav tako pa je na začetku tekmovanja še nekaj nejasnosti in nepoznavanja forme nasprotnih reprezentanc in

posameznikov, ter taktičnih različic, kar ima za posledico, da je marsikatera reprezentanca na začetku negativno presenečena in nepripravljena na nasprotnika.

V izločilnem delu tekmovanja je bil odstotek doseženih zadetkov nizek (1,86); (tabela 12). Če pa upoštevamo samo redni del teh tekem, je odstotek izredno nizek (1,43). Torej se je število zadetkov na tekmo zelo spremenilo med skupinskim in izločilnim delom tekmovanja. To si lahko razložimo s tem, da je vsaka tekma odločilna in nobena reprezentanca ne želi preveč tvegati. O tem, kdo se bo uvrstil v nadaljnje tekmovanje odloča ena sama tekma in vsi igrajo bolj previdno. Pomen vsake tekme je izjemno velik, saj se odloča o najvišjih uvrstitvah na enem največjih tekmovanj. Pozornost širše javnosti, lastne nacije, medijev, sponzorjev in vseh ostalih je najvišjem možnem nivoju. Takšna tekmovanja velikokrat predstavljajo vrhunec kariere posameznika, zato nihče noče ničesar prepuščati naključju. Strahu pred morebitnim dobljenim zadetkom in neuspehom je čedalje več, saj se je potrebno potem reševati še na isti tekmi. Prav tako se reprezentance po skupinskem delu že dobro poznajo med sabo in dobro vedo, kje so njihovi nasprotniki najnevarnejši. Posledica vsega skupaj je, da se le redko zgodi, da bi katera reprezentanca napadla z vso močjo, pač pa se ponavadi ekipi le "spoznavata" in počasi iščeta rešitve do zadetka in posledično zmage. V prvi vrsti je pozornost namenjena fazi branjenja in preprečitvi nasprotniku, da bi dosegel zadetek, šele nato pa se razmišlja o fazi napada in doseganju zadetka.

Največ zadetkov na eni tekmi je bilo doseženih v 3. krogu skupine B, med Hrvaško in Anglijo in sicer kar šest (Hrvaška – Anglija 2:4). Od skupno 31-ih tekem pa se jih je pet končalo brez zadetkov po rednem delu 90-ih minut (tri v skupinskem delu). Ena od teh je bila nato z zadetkom odločena v podaljšku (polfinale med Grčijo in Češko), ena pa šele po streljanju enajstmetrovk (četrtfinale med Švedsko in Nizozemsko). Skupno se je 10 tekem končalo z neodločenim izidom (po rednem delu 90-ih minut pa enajst), na vseh ostalih smo dobili zmagovalce z zadetki v igralnem času.

6.2 UČINKOVITOST POSAMEZNIH MOŠTEV GLEDE NA ŠTEVILO ODIGRANIH TEKEM

Vrstni red po učinkovitosti posameznih moštev glede na število odigranih tekem nam pokaže, da učinkovitost ni v popolni zvezi z uspešnostjo, kljub temu pa jasno loči bolj uspešne od manj uspešnih.

Tabela 13: Učinkovitost posameznih moštev glede na število odigranih tekem

Vrstni red po učinkovitosti	št. tekem	št. zadetkov	št. zadetkov na tekmo
1. Anglija	4	10	2,50
2. Švedska	4	8	2,00
3. Češka	5	10	2,00
4. Francija	4	7	1,75
5. Nizozemska	5	7	1,40
6. Portugalska	6	8	1,33
7. Hrvaška	3	4	1,33
8. Grčija	6	7	1,17
9. Danska	4	4	1,00
10. Italija	3	3	1,00
11. Španija	3	2	0,67
12. Rusija	3	2	0,67
13. Nemčija	3	2	0,67
14. Švica	3	1	0,33
15. Bolgarija	3	1	0,33
16. Latvija	3	1	0,33

Oba finalista (Portugalska in Grčija) sta v tej spremenljivki uvrščena šele na šesto in osmo mesto. Prav presenetljivo je, da je Grčija, ki je postala evropski prvak, šele na osmem mestu po učinkovitosti med 16-imi udeleženci (najslabša med polfinalisti); (tabela 13). Vendar pa se moramo zavedati, da je Grčija igrala dokaj defenzivno skozi vso prvenstvo in izkoriščala priložnosti, ki so se ji ponudile. Glede na to, da njihova reprezentanca ni sestavljena iz samih vrhunskih igralcev, bi lahko rekli, da so način igre prilagodili svojim sposobnostim in značilnostim ter igrali zelo racionalno. Prav tako pa zgoraj omenjena tabela prikazuje le učinkovitost igre v fazi napadu in ne daje vpogleda v celotno kvaliteto nekega moštva.

Kljub vsemu pa so praktično vsa moštva, ki so se uvrstila v izločilni del tekmovanja, uvrščena v zgornji del lestvice. Od tistih, ki so izpadla že po skupinskem delu, se je le Hrvaški uspelo

vriniti med prvih osem. Je tudi edina od omenjenih reprezentanc, ki je v povprečju dosegla več kot en zadetek na tekmo. Moštva, ki v povprečju dosežejo zadetek ali celo manj na tekmo, pa ne morejo računati na vidnejšo uvrstitev.

Zanimivo je, da je prav vsem reprezentancam uspelo doseči vsaj en zadetek, kljub temu pa so razlike med najbolj in najmanj učinkovitimi kar velike. Samo tri reprezentance (Anglija, Švedska, Češka) so v povprečju dosegle dva zadetka ali več na tekmo, kljub temu sta se Anglija in Švedska poslovili že v četrtfinalu, Češka pa v polfinalu. Največ zadetkov, in sicer deset, sta tudi sicer dosegli Anglija in Češka (tabela 13). Razlog je verjetno tudi v tem, da sta imeli omenjeni reprezentanci v svojih vrstah vrhunska napadalca, ki sta bila na prvenstvu še v posebno dobri formi, Rooneya (Anglija) ter Baroša (Češka), ki sta dosegla štiri oziroma pet zadetkov in bila med najboljšimi strelci prvenstva.

Torej je jasno pokazano, da so bolj uspešna moštva tudi bolj učinkovita od manj uspešnih, vendar le do nekega nivoja. Za najvišje uvrstitve in dosežke pa učinkovitost ni več najboljši pokazatelj.

6.3 POVPREČNO ŠTEVILO PREJETIH ZADETKOV NA TEKMO

Vrstni red reprezentanc glede na povprečno število prejetih zadetkov na tekmo nam že prikaže rahlo spremenjeno podobo (tabela 14). Ta spremenljivka daje vpogled v kakovost igre v fazi branjenja. Tudi tukaj so bolj uspešne reprezentance večinoma višje na lestvici kot neuspešne, vendar ne več tako izrazito kot v prejšnji tabeli.

Evropski prvak Grčija je v tej spremenljivki že na prvem mestu. Če je bila njena igra skromnejša v fazi napada, je bila toliko boljša v fazi obrambe. Na šestih tekmah so dobili štiri zadetke oziroma le 0,67 na tekmo. Še posebno vrednost pa dobijo te podatki, če vemo, da je vse štiri zadetke dobila že v skupinskem delu tekmovanja. V četrtfinalu, polfinalu in tudi v finalu, je njihova mreža ostala nedotaknjena, kar je izjemen dosežek. Igrala pa je proti trem svetovnim velesilam, Franciji, Češki in Portugalski. V skupinskem delu je res na treh tekmah dobila štiri zadetke, vendar dva na zadnji tekmi proti Rusiji, ko se je praktično že vedelo, da se je uspela uvrstiti v nadaljnje tekmovanje. Grčija je bila torej izjemno organizirana v fazi

branjenja in je zelo težko prejela zadetke. To je bil eden ključnih dejavnikov njene uspešnosti (tabela 14).

Tabela 14: Povprečno število prejetih zadetkov na tekmo

Vrstni red	št. tekem	št. prejetih zadetkov	št. prejetih zadetkov na tekmo
1. Grčija	6	4	0,67
2. Italija	3	2	0,67
3. Španija	3	2	0,67
4. Švedska	4	3	0,75
5. Češka	5	5	1,00
6. Portugalska	6	6	1,00
7. Nemčija	3	3	1,00
8. Nizozemska	5	6	1,20
9. Francija	4	5	1,25
10. Danska	4	5	1,25
11. Rusija	3	4	1,33
12. Anglija	4	6	1,50
13. Latvija	3	5	1,67
14. Hrvaška	3	6	2,00
15. Švica	3	6	2,00
16. Bolgarija	3	9	3,00

Vsi štirje polfinalisti so v tej spremenljivki v zgornjem delu, čeprav je prav pri vrhu le Grčija. Ostali trije polfinalisti se niso spustili pod mejo enega prejetega zadetka na tekmo, kar pomeni, da so bili v fazi branjenja premalo uspešni za največje dosežke oziroma bi morali biti na račun tega še toliko boljši v fazi napada.

Ta spremenljivka nam tudi nakazuje, zakaj se je morala Anglija posloviti že v četrtfinalu. Kljub temu, da je prepričljivo "zmagala" v številu danih zadetkov na tekmo, to ni bilo dovolj za vidnejšo uvrstitev, saj je tokrat uvrščena najslabše med vsemi četrtfinalisti. Povprečno je prejela kar 1,5 zadetka na tekmo, kar je izrazito preveč.

Tokrat sta zelo visoko uvrščeni reprezentanci Italije in Španije, ki sta očitno igrali kvalitetno v fazi branjenja, a premalo napadalno, da bi se uvrstili v izločilni del tekmovanja.

Spet so najnižje na lestvici moštva, ki se niso uspela uvrstiti v nadaljnje tekmovanje. Hrvaška in Švica sta prejeli povprečno dva zadetka na tekmo, Bolgarija pa kar tri. To je absolutno preveč za uspešne rezultate v današnjem nogometu. Glede na to, da omenjene reprezentance ne spadajo med t.i. outsiderje in da niso blestele niti v fazi napada, lahko ocenimo, da so prišle na prvenstvo preslabo pripravljene.

6.4 ŠTEVILO UDARCEV PROTI VRATOM

Pri opazovanju te spremenljivke smo želeli ugotoviti, kakšna je učinkovitost posameznih moštev pri udarcih proti nasprotnikovim vratom, saj vemo, da so pomembni le tisti udarci, ki se pretvorijo v zadetke.

Tabela 15: Število udarcev proti vratom in povprečno število udarcev potrebnih za zadetek

Vrstni red	št. udarcev	št. zadetkov	št. udarcev na zadetek
1. Anglija	55	10	5,50
2. Grčija	47	7	6,71
3. Švedska	56	8	7,00
4. Francija	54	7	7,71
5. Češka	87	10	8,70
6. Hrvaška	37	4	9,25
7. Nizozemska	86	7	12,29
8. Danska	54	4	13,50
9. Portugalska	113	8	14,13
10. Španija	30	2	15,00
11. Rusija	31	2	15,50
12. Latvija	18	1	18,00
13. Italija	56	3	18,67
14. Bolgarija	26	1	26,00
15. Švica	27	1	27,00
16. Nemčija	55	2	27,50

Po številu udarcev proti vratom, ki jih je v povprečju potrebovala določena reprezentanca, da je dosegla zadetek, je na prvem mestu Anglija, ki je potrebovala le 5,5 udarca za en zadetek (tabela 15).

Anglija je bila najučinkovitejša reprezentanca, saj je dosegla največ zadetkov in tudi največje povprečje zadetkov na tekmo (2,5). Eden od razlogov je torej tudi ta, da je imela izjemen izkoristek svojih udarcev proti nasprotnikovim vratom. Na drugem mestu je Grčija, za katero smo prej ugotovili, da ni bila med najučinkovitejšimi reprezentancami na prvenstvu. Na šestih tekmah je le 47-krat udarila proti nasprotnim vratom, vendar je imela odličen izkoristek udarcev (7 zadetkov). Tudi to je eden od razlogov, zakaj je na koncu postala evropski prvak. Portugalska je sicer daleč največkrat udarila proti nasprotnim vratom (približno dvakrat več kot Grčija in Anglija), vendar je bil njen izkoristek teh udarcev veliko slabši. Sklepamo torej lahko, da ni najpomembnejše kolikokrat udarimo proti vratom nasprotnika, ampak kdaj, kje in kako se odločimo za udarec.

Na zadnjih mestih po številu udarcev na zadetek so moštva, ki se niso uvrstila v nadaljnje tekmovanje. Bolgarija, Švica in Nemčija so morale proti vratom nasprotnikov udariti več kot 25-krat, da so dosegle zadetek (tabela 15). Skratka, pri svojih udarcih so bili neskončno neučinkoviti.

Tudi sicer so reprezentance, ki so se uvrstila v izločilni del tekmovanja, v zgornjem delu te tabele. Le Hrvaška se je spet vrnila med njih. Torej je število udarcev, ki so potrebni za zadetek do neke mere kar dober pokazatelj uspešnosti.

6.5 ODSOTOK POSESTI ŽOGE

Odstotek posesti žoge ni pomemben za končni uspeh ekipe (tabela 16). Moštva, ki so imele večjo posest žoge so na 30-ih tekmah (enkrat je bilo razmerje v posesti 50:50) dosegla:

- 10 zmag,
- 10 neodločenih rezultatov,
- 10 porazov.

Tabela 16: Razmerje v odstotku posesti žoge na posameznih tekmah

Tekma	odstotek posesti žoge	rezultat
Portugalska - Grčija	63 / 37	1:2
Španija - Rusija	57 / 43	1:0
Španija - Grčija	58 / 42	1:1
Portugalska - Rusija	56 / 44	2:0
Portugalska - Španija	54 / 46	1:0
Rusija - Grčija	53 / 47	2:1
Švica - Hrvaška	46 / 54	0:0
Francija - Anglija	54 / 46	2:1
Anglija - Švica	45 / 55	3:0
Hrvaška - Francija	46 / 54	2:2
Anglija - Hrvaška	50 / 50	4:2
Francija - Švica	53 / 47	3:1
Italija - Danska	45 / 55	0:0
Švedska - Bolgarija	43 / 57	5:0
Bolgarija - Danska	41 / 59	0:2
Italija - Švedska	54 / 46	1:1
Švedska - Danska	48 / 52	2:2
Italija - Bolgarija	52 / 48	2:1
Češka - Latvija	64 / 36	2:1
Nemčija - Nizozemska	47 / 53	1:1
Češka - Nizozemska	48 / 52	3:2
Nemčija - Latvija	65 / 35	0:0
Nemčija - Češka	58 / 42	1:2
Nizozemska - Latvija	69 / 31	3:0
<i>Grčija - Francija</i>	<i>45 / 55</i>	<i>1:0</i>
<i>Nizozemska - Švedska</i>	<i>60 / 40</i>	<i>0:0</i>
<i>Češka - Danska</i>	<i>42 / 58</i>	<i>3:0</i>
<i>Portugalska - Anglija</i>	<i>61 / 39</i>	<i>2:2</i>
<i>Portugalska - Nizozemska</i>	<i>47 / 53</i>	<i>2:1</i>
<i>Grčija - Češka</i>	<i>48 / 52</i>	<i>1:0</i>
<i>Grčija - Portugalska</i>	<i>42 / 58</i>	<i>1:0</i>

Rezultati te analize so presenetljivi, saj načeloma velja, da so bolj uspešna moštva tista, ki imajo tudi večjo posest žoge in na ta način kontrolirajo tekmo, prihajajo do več priložnosti. Na tem prvenstvu temu ni bilo tako, saj je razmerje med zmagami, neodločenimi rezultati in porazi popolnoma enako.

Še posebej presenetljivi so rezultati v izločilnem delu. Na sedmih tekmah ni niti enkrat zmagalo moštvo, ki je imelo večji odstotek posesti žoge (2 neodločena rezultata in 5 porazov). Očitno je bilo najlažje doseči zadetek iz hitrih napadov, ko nasprotnikova obramba še ni postavljena.

Najbolj presenetljiv je podatek, da je Grčija postala evropski prvak, kljub temu, da je imela na vseh šestih tekmah žogo manj v svoji posesti kot njeni nasprotniki (tabela 16).

To si lahko razlagamo na ta način, da se je Grčija osredotočila na hitre kontinuirane napade in protinapade ter prekinitve. Ko so dobili žogo v svojo posest, so želeli kar najhitreje priti do priložnosti. Prevlado na igrišču so prepuščali nasprotnikom in se organizirano ter agresivno branili ter pretili na njihove napake.

Na koncu lahko ocenimo podobno kot pri udarcih proti vratom, kjer smo ugotovili, da ni pomembno kolikokrat udariš proti vratom, temveč kdaj, kje in kako. Enako velja za posest žoge. Sama posest žoge še nič ne pomeni, če si moštvo iz tega ne zna pripraviti primernih priložnosti in udarcev ter posledično zadetkov. Kvečjemu obratno, če je moštvo nekonkretno v fazi napada, je lahko toliko bolj ranljivo v fazi obrambe.

6.6 POMEMBNOST DOSEGANJA PRVEGA ZADETKA

Analiza je pokazala veliko pomembnost doseganja prvega zadetka (tabela 17, graf 1):

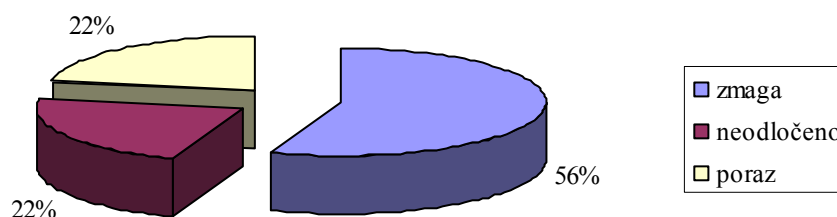
- Število zmag moštev, ki so dosegla prvi zadetek, je 15 ali 56%.
- Število neodločenih rezultatov moštev, ki so dosegla prvi zadetek, je 6 ali 22%.
- Število porazov moštev, ki so dosegla prvi zadetek je, 6 ali 22%.

Moštva, ki so prva dosegla zadetek, so v večini primerov tudi zmagala (graf 1). Odstotek zmag je kar visok, čeprav nižji kot na svetovnem prvenstvu leta 2002, ko je bil kar 62% (Zelenik, 2004).

Tabela 17: Zmage, neodločeni rezultati in porazi moštev, ki so prva dosegla zadetek

1. zadetek	število tekem	% delež
zmage	15	56
neodločeni rezultati	6	22
porazi	6	22
SKUPAJ	27	100

Graf 1: Razmerje zmag, neodločenih rezultatov in porazov moštev, ki so prva dosegla zadetek

Zadetki so padli na 27-ih tekmah od 31-ih, zato je pri tej spremenljivki zajetih 27 tekem.

Da so moštva, ki prva dosežejo zadetek v veliki prednosti, je povsem logično. Moštvo, ki vodi, na nek način kontrolira tekmo, lahko igra veliko bolj racionalno, manj tvega. Pozornost lahko usmeri bolj v obrambne naloge. Med tem pa mora moštvo, ki izgublja, največkrat spremeniti taktiko, zaigrati bolj napadalno in s tem tvegano. Oni so tisti, ki morajo na vsak način doseči zadetek, zato pozornost usmerjajo v fazo napada, kar pa je lahko tudi nevarno, saj zapostavljajo fazo obrambe. Povrhu vsega je čas na strani tistega, ki je v vodstvu.

Poleg taktičnega vidika, je potrebno upoštevati tudi psihološkega. Moštvo, ki doseže prvi zadetek, postane še bolj samozavestno, še bolj so prepričani v svojo kvaliteto ter odločni, da dosežejo zmago. Na drugi strani, začne moštvo, ki izgublja, dvomiti o svoji kvaliteti, postanejo lahko zmedeni, homogenost znotraj moštva se lahko začne podirati.

Oba finalista (Grčija in Portugalska) sta dobila vse tekme, na katerih sta prva dosegla zadetek, kar kaže na veliko kvaliteto, izkušnost, discipliniranost in psihološko zrelost ekipe (str. 36, 37, 38).

Odstotek neodločenih rezultatov je dokaj pričakovan, med tem, ko je odstotek porazov moštev, ki so prva dosegla zadetek, visok, 22%. Na svetovnem prvenstvu leta 2002 je bilo takšnih primerov le 14% (Zelenik, 2004). Za tako pomembno tekmovanje kot je evropsko prvenstvo bi pričakovali manjši odstotek takšnih primerov. Reprezentance, ki jim je uspelo obrniti rezultat po zaostanku so bile: Francija, Anglija, Italija ter kar trikrat Češka. Gre za same odlične reprezentance z vrhunskimi posamezniki, ki lahko v vsakem trenutku spremenijo potek srečanja. Kljub temu se je le Češki uspelo uvrstiti v polfinale.

Torej je zelo pomembno, kdo prvi doseže zadetek, saj je s tem naredil velik korak k zmagi. Kljub temu ni še nič odločenega, saj lahko potek srečanja spremeni že ena sama poteza ali napaka.

6.7 NAJBOLJŠI STRELCI

Vrstni red najboljših strelcev:

1. mesto: *MILAN BAROŠ* (Češka) / 5 zadelkov na petih tekmah (povp. 1 zadetek na tekmo)

Rojen: 28.10.1981 (v času EP je bil star 22 let)

Klub: Liverpool - Anglija (v času EP)

Višina, teža: 184 cm / 76 kg

Opis: na EP se je predstavil v izjemni formi. Je zelo hiter in ima odlično razvito sposobnost hitrega vodenja žoge, zaradi česar je zelo prodoren. Prav tak je zelo dober tudi v preigravanjih. Odlikujejo ga hitre reakcije z in brez žoge ter občutek za gol.

Nekatere zanimivosti:

- V skupinskem delu je dosegel 3 zadetke (na vsaki tekmi po enega), v četrtfinalu je dosegel 2 zadetka, v polfinalu pa ni zadel.

- Vseh 5 zadetkov je dosegel v drugih polčasih.
- Vse zadetke je dosegel kot levi napadalec v sistemu 4:4:2 (romb postavitev).
- Z desno nogo, ki je njegova dominantna, je dosegel 4 zadetke, z levo pa enega.
- Iz razdalje 5-11m je dosegel 3 zadetke, 2 pa iz razdalje 11-16m.
- 2 zadetka je dosegel po podaji iz krilnega položaja, 2 po globinski podaji, 1 pa po individualnem prodoru.
- Skupaj z Grkom Charisteasom sta tudi najboljša strelca izločilnega dela tekmovanja (oba sta zadela po dvakrat).

2. mesto: *WAYNE ROONEY* (Anglija) / 4 zadetke na štirih tekmah (povp. 1 zadetek na tekmo)

Rojen: 24.10.1985 (v času EP je bil star šele 18 let)

Klub: Everton – Anglija (v času EP)

Višina, teža: 178 cm / 78 kg

Opis: tudi on se je na EP predstavil v izjemni formi. Odlikuje ga izjemna moč, eksplozivnost in hitrost. Je izredno močan v dvobojih in ima odličen strel. Prav tako je tudi tehnično zelo dober in kreativen. In vse to kljub temu, da je še zelo mlad.

Nekatere zanimivosti:

- V skupinskem delu je dosegel vse štiri zadetke (dvakrat po dva), v četrtfinalu se je poškodoval.
- 1 zadetek je dosegel v prvem polčasu, 3 pa v drugih polčasih.
- 3 zadetke je dosegel kot levi napadalec, 1 pa kot desni napadalec v sistemu 4:4:2.
- Z desno nogo, ki je njegova dominantna, je dosegel 3 zadetke, enega pa z glavo.
- 1 zadetek je dosegel iz razdalje manj kot 5m, 1 iz razdalje 11-16m, 2 pa izven 16m.
- 1 zadetek je dosegel po podaji iz krilnega položaja, 1 po podaji v globino, 1 po dvojni podaji, 1 pa po individualnem prodoru.
- Skupaj z Nizozemcem Van Nistelrooyem sta bila najboljša strelca skupinskega dela tekmovanja (oba sta zadela po štirikrat).

2. mesto: *RUUD VAN NISTELROOY* (Nizozemska) / 4 zadetke na petih tekmah (povp. 0,8 zadetka na tekmo); enega je dosegel iz enajstmetrovke.

Rojen: 01.07.1976 (v času EP je bil star 27 let)

Klub: Manchester United – Anglija (v času EP)

Višina, teža: 188cm / 80 kg

Opis: je tipični strellec, ki ga igra v polju ne zanima preveč. Je eden najboljših in najbolj učinkovitih strelcev. Ima vse lastnosti in sposobnosti, ki jih potrebuje sodobni napadalec. Odlikuje ga izjemen občutek za gol, najbolj nevaren je znotraj 16m, kjer dosega zadetke na vse možne načine.

Nekatere zanimivosti:

- V skupinskem delu je dosegel vse štiri zadetke (2x po enega in 1x dva), v četrtfinalu in polfinalu pa se ni vpisal med strelce.
- 3 zadetke je dosegel v prvem polčasu, 1 pa v drugem polčasu.
- 3 zadetke je dosegel kot edini napadalec v sistemu 4:2:3:1, enega pa kot desni napadalec v sistemu 4:4:2.
- Z desno nogo, ki je njegova dominantna, je dosegel 3 zadetke, enega pa z glavo.
- 2 zadetka je dosegel iz manj kot 5m razdalje, 1 iz razdalje 5-11m. 1 pa iz enajstmetrovke.
- 2 zadetka je dosegel po podaji iz krilnega položaja, 2 pa iz prekinitve.
- Skupaj z Angležem Rooneyem sta bila najboljša strelca skupinskega dela tekmovanja (oba sta zadela po štirikrat).

4. mesto so dosegli igralci, ki so zadeli po 3-krat:

Zidane (Francija), Larsson (Švedska), Tomasson (Danska), Lampard (Anglija) ter Charisteas (Grčija), ki je bil skupaj s Čehom Barošem najboljši strellec izločilnega dela tekmovanja (oba sta zadela po dvakrat).

Najboljši strelci na velikih tekmovanjih ponavadi prihajajo iz reprezentanc, ki spadajo med bolj uspešne, saj odigrajo več tekem. Prav tako ponavadi bolj uspešne reprezentance dosežejo tudi več zadetkov. Podobno je bilo tudi na tem prvenstvu, saj sta se Baroš in Van Nistelrooy s svojima reprezentancama uvrstila v polfinale, Rooney pa v četrtfinale. Med najboljšimi strelci skoraj vedno prevladujejo napadalci in napadalni – zvezni igralci. Tudi tokrat so prva tri

mesta zasedli tipični napadalci, ki jih zanima predvsem nasprotnikov gol. So se pa na četrto mesto (s tremi zadetki) že uvrstili nekateri zvezni igralci – Zidane, Lampard.

Vsi omenjeni igralci so vrhunski igralci nogometne igre in igrajo v najboljših evropskih klubih. Zanimivo je, da vsi trije najboljši strelci igrajo v angleški ligi. Baroš in predvsem Rooney sta še zelo mlada, kar kaže na to, da je poleg izkušenj pomembna predvsem sama kvaliteta igralca ter trenutna forma in navdih.

6.8 ANALIZA DOSEŽENIH ZADETKOV

6.8.1 Del telesa, s katerim je bil dosežen zadetek

Od skupno 75-ih zadetkov (dveh tokrat nismo šteli zraven, ker sta bila dosežena kot avtogola), jih je bilo 77% doseženih z nogo (tabela 18, graf 2). Ta rezultat je povsem pričakovan, kar kažejo tudi ostale raziskave zadnjih velikih tekmovanj. Konec koncev se nogomet igra z nogo in tako tudi do zaključnih udarcev proti vratom največkrat pride z nogo.

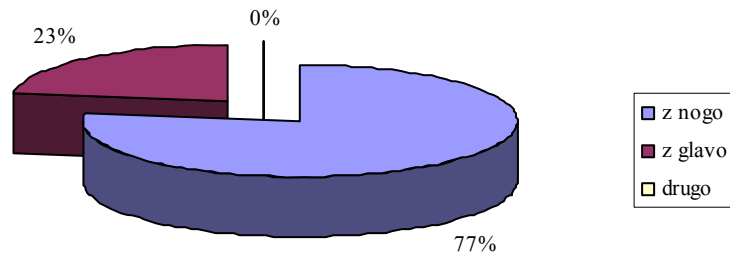
Hipoteza 1, v kateri trdimo, da je največji odstotek zadetkov dosežen z nogo, je potrjena.

Tabela 18: Del telesa, s katerim je bil dosežen zadetek

del telesa	število zadetkov	% delež
z nogo	58	77,3
desna noga	41	54,7 ; (70,7)
leva noga	17	22,7 ; (29,3)
dominantna noga	45	60 ; (77,6)
nedominantna noga	13	17,3 ; (22,4)
glava	17	22,7
drugo	0	0
SKUPAJ	75	100

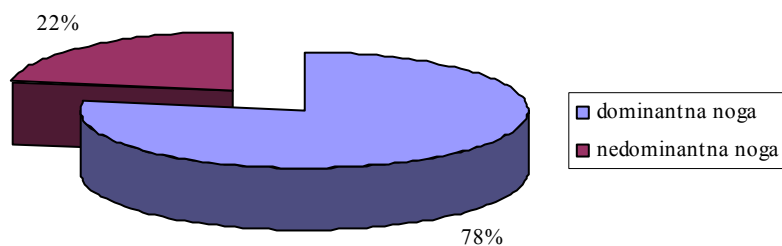
Vseh zadetkov z glavo je bilo malo manj kot četrtina (tabela 18, graf 2). Tudi ta rezultat je pričakovan, je pa glede na to, kolikšen del nogometne igre vsebuje igro z nogo in kolikšen z glavo, kar visok. Predvidevamo, da bo glede na to razmerje ter glede na to, da čedalje pomembnejše postajajo tudi prekinitve igre, potrebno prilagoditi tudi trenažni proces in temu elementu posvetiti primeren delež časa.

Graf 2: Del telesa, s katerim je bil dosežen zadetek

Posebej smo primerjali še delež zadetkov doseženih z levo in desno nogo. Še bolj kot to, pa nas je zanimalo, kolikšen delež zadetkov je dosežen z dominantno (t.i. boljšo) nogo ter kolikšen z nedominantno (t.i. slabšo). Razmerje zadetkov med levo in desno nogo namreč ni najboljši pokazatelj, saj vemo, da je večino ljudi in posledično nogometašev "desničarjev". Analiza nam razkriva, da je razmerje zadetkov v odstotkih 78:22 v korist dominantne noge (tabela 18, graf 3).

Graf 3: Odstotek zadetkov doseženih z dominantno oziroma nedominantno nogo

Podatek, ki je dokaj pričakovan, kaže, da je tudi nedominantna noga v nogometni igri precej pomembna. To potrjuje, da je potrebno v trenažnem procesu pozornost namenjati obema nogama tudi iz vidika uspešnosti nogometne igre, ne samo iz vidika skladne razvitosti, ki je

tesno povezana s celotnim motoričnim programom posameznika ter posledično tudi z manjšim zdravstvenim tveganjem.

6.8.2 Mesto in oddaljenost od vrat pri doseganju zadetka

Analiza je pokazala, da je bilo znotraj kazenskega prostora doseženih skupno 84% vseh zadetkov, izven pa 16% (tabela 19, graf 4). Morda bi bilo logično pričakovati, da je največ zadetkov doseženih iz najmanjše razdalje, potem pa bi se odstotek z razdaljo zmanjševal. Vendar, če se poglobimo v ta vidik nogometne igre, vemo, da je v petmetrskem prostoru ponavadi postavljen vratar, ki preprečuje različne podaje in igro na tem območju. Zaradi tega tudi nasprotni igralci ponavadi raje žogo podajajo nekaj metrov dlje od vrat.

Kljub temu je bilo na tem prvenstvu kar 23% doseženih znotraj vratarjevega prostora (do 5 m); (tabela 19, graf 4).

To je verjetno tudi posledica tega, da so napadalci čedalje višji in močnejši ter si na ta način tudi več upajo in prihajajo direktno pred vrata. Prav tako je veliko takšnih zadetkov doseženih po odbiti žogi od vratarja, gneče pred vrat, nespretnega posredovanja branilcev.

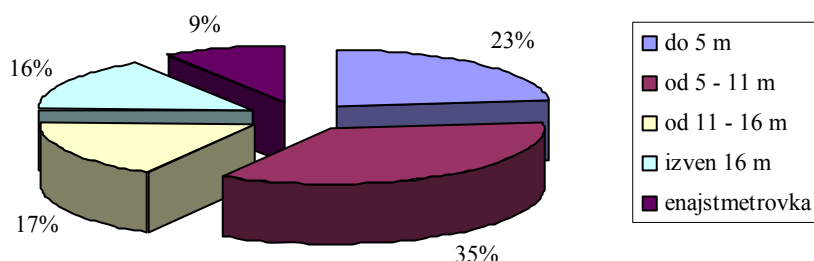
Največ zadetkov, kar 35% je bilo doseženih iz razdalje od 5 – 11 m (tabela 19, graf 4). Ta rezultat je dokaj pričakovan, saj je razdalja do vrat še vedno sorazmerno kratka, prav tako pa je v tem prostoru vratar že dosti manj prisoten. Napadalci imajo na tej razdalji največje samozaupanje v zadevanje cilja in se tudi velikokrat zanj odločijo. Prav tako pa veliko število podaj iz različnih položajev konča prav v tem prostoru.

Hipoteza 2, v kateri trdimo, da je največji odstotek zadetkov dosežen iz oddaljenosti od 5 – 11 metrov, je potrjena.

Tabela 19: Mesto in oddaljenost od vrat pri doseganju zadetka

oddaljenost od vrat	število zadetkov	% delež
do 5 m	18	23,4
od 5 - 11 m	27	35
od 11 - 16 m	13	16,9
izven 16 m	12	15,6
enajstmetrovka	7	9,1
SKUPAJ	77	100

Graf 4: Mesto in oddaljenost od vrat pri doseganju zadetka

Nekoliko večji odstotek zadetkov smo pričakovali tudi iz razdalje od 11 – 16 m, kar je primerna razdalja za dobre strelce. Kljub temu 17 % vseh zadetkov ni malo (tabela 19, graf 4). Razlog zakaj ni iz te oddaljenosti doseženih še več zadetkov, pa je v tem, da so tukaj največkrat postavljeni obrambni igralci.

Približno enako število zadetkov je bilo doseženih tudi izven 16-metrskega prostora, skoraj vsak šesti (tabela 19, graf 4). Zadetki iz takšne razdalje so tudi najbolj atraktivni. Danes so igralci vrhunsko kondicijsko in tehnično pripravljene, zato je moč in natančnost udarcev zelo velika. Kadar jih obrambni igralci ne pokrivajo dovolj dobro tudi izven kazenskega prostora, se napadalci hitro odločijo za udarec in posledično dosežejo veliko zadetkov.

Na celotnem evropskem prvenstvu je bilo doseženih sedem zadetkov po dosojenih najstrožjih kaznih (tabela 19, graf 4). Le enkrat ni bila uspešno realizirana.

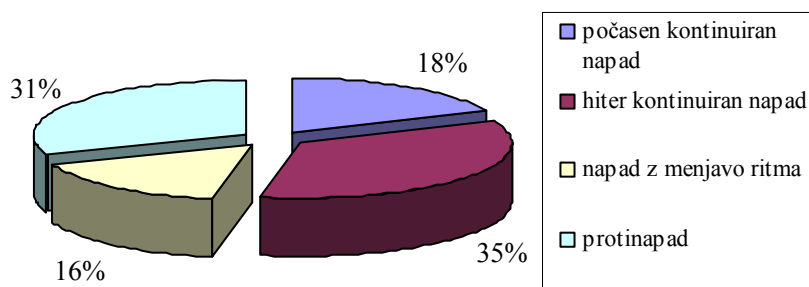
6.8.3 Doseganje zadetka glede na vrsto napada

Pri analizi doseženih zadetkov glede na vrsto napada, je bilo ugotovljeno, da se največ zadetkov doseže iz napadov, ki so hitri (hiter kontinuiran napad in protinapad); (tabela 20, graf 5). To je tudi razumljivo, saj je najlažje izigrati nasprotno ekipo takrat, ko šele prehaja iz napadalne postavitve v obrambno.

Tabela 20: Doseganje zadetka glede na vrsto napada

vrsta napada	število zadetkov	% delež
počasen kontinuiran napad	9	18,4
hiter kontinuiran napad	17	34,7
napad z menjavo ritma	8	16,3
protinapad	15	30,6
SKUPAJ	49	100

Graf 5: Doseganje zadetka glede na vrsto napada

Skupno smo pri tej spremenljivki analizirali 49 zadetkov, saj pri zadetkih iz prekinitev nismo upoštevali vrste napada pred tem.

Največ zadetkov (35 %) je bilo tako doseženih iz hitrega kontinuiranega napada (tabela 20, graf 5). Z veliko dinamičnostjo gibanja žoge in igralcev je najlažje povzročiti težave v nasprotni obrambi in priti v priložnost za zadetek. To je velika značilnost današnjega

nogometa in tako želi večina moštev z nekaj hitrimi potezami oz. podajami izigrati nasprotnika.

Hipoteza 3, v kateri trdimo, da je največji odstotek zadetkov dosežen iz hitrih kontinuiranih napadov, je potrjena.

Zelo veliko zadetkov, skoraj ena tretjina, je bilo doseženih iz protinapadov (tabela 20, graf 5). To je kar presenetljiv podatek, saj je bilo v preteklosti zadetkov iz protinapadov precej manj. Kljub temu, je to še ena potrditev vsega prej naštetega. Najlažje je zadetek doseči takrat, ko je nasprotnik izgubil žogo v napadu in ima (pre)malo število igralcev, ki sodelujejo v fazi branjenja. Na takšen način večinoma poskušajo doseči zadetek tiste ekipe, ki smatrajo, da je nasprotnik boljši in se bolj posvetijo fazi branjenja, v napadu pa poskušajo presenetiti s kakšno podajo v globino hitremu napadalcu. Tako danes igra vse več ekip, tudi tiste zelo kvalitetne se velikokrat osredotočijo na obrambo, ko dobijo žogo v svojo posest, pa je nimajo cilja čim dlje zadržati, ampak kar najhitreje ogroziti nasprotnikova vrata.

Veliko manj zadetkov je bilo doseženih iz počasnih kontinuiranih napadov. Še tako odlična moštva z vrhunskimi posamezniki imajo veliko težav pri napadanju proti postavljeni obrambi. Kljub temu, da imajo moštva žogo dolgo časa v svoji posesti in ves čas iščejo priložnost za dosego zadetka, je le to težko doseči. Moštva se znajo čedalje bolje braniti, pa tudi vsaka reprezentanca že ima na igrišču večinoma hitre, visoke in močne igralce, ki jih je tudi individualno težko premagati v neposrednem dvoboju. Vendar je tudi takšnih zadetkov še razmeroma veliko, saj moštva, ki kontinuirano napadajo (čeprav počasi) slej ko prej najdejo pot do priložnosti.

Najmanj zadetkov je doseženih iz napadov z menjavo ritma (tabela 20, graf 5). Skoraj vsi takšni so doseženi iz počasno hitrega napada, ko se najprej zadrži žoga in poišče rešitev, nato pa se zamišljeno poskuša kar najhitreje izpeljati.

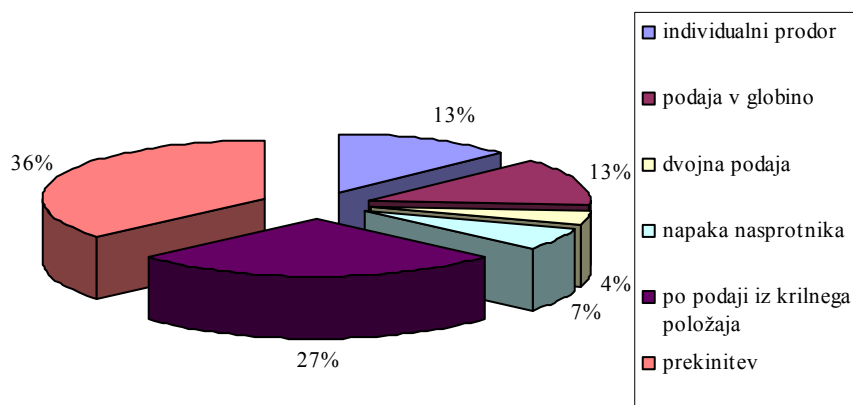
6.8.4 Način doseganja zadetka

Analiza načina doseganja zadetkov je pokazala, da je bilo skupno skoraj 2/3 zadetkov doseženih ali po podaji s krilnega položaja ali iz prekinitvev (tabela 21, graf 6). Kar veliko jih je bilo doseženih tudi z individualnim prodorom, zelo malo pa po neposredni dvojni podaji.

Tabela 21: Način doseganja zadetka

način doseganja zadetkov	število zadetkov	% delež
individualni prodor	10	13
podaja v globino	10	13
dvojna podaja	3	3,9
napaka nasprotnika	5	6,5
po podaji s krilnega položaja	21	27,3
prekinitev	28	36,3
SKUPAJ	77	100

Graf 6: Način doseganja zadetka

Največ, kar 36 % zadetkov, je bilo doseženih iz prekinitev (tabela 21, graf 6). Če je bilo od skupno 77-ih zadetkov, iz prekinitev doseženih 28, nam to pove, da so prekinitve v današnjem vrhunskem nogometu izjemno pomembne. Zaradi čedalje večje trdnosti obramb, je čedalje težje doseči zadetek iz igre. Za prekinitve igre je značilno, da jih je možno odlično preučiti in tudi uigrati različne kombinacije. Časa je namreč pri prekinitvah več, vsi igralci točno vedo, kaj želijo narediti in kaj je njihova naloga, izkoristijo lahko svoje največje kvalitete. Za uspešnost pri prekinitvah igre sta najpomembnejša dejavnika individualna kvaliteta in uigranost, pa tudi odločnost. Posledica so lahko številni zadetki.

Hipoteza 4, v kateri trdimo, da je največji odstotek zadetkov dosežen po podaji v globino, ni potrjena. Največji odstotek zadetkov je dosežen iz prekinitev.

Malo manj, a še vedno veliko, je bilo doseženih zadetkov po podaji s krilnega položaja (21 zadetkov oz. 27 %); (tabela 21, graf 6). Gre za kakršne koli podaje s tega položaja. Razlog zakaj se veliko zadetkov dosega na ta način, je spet povsem razumljiv in podoben prejšnjemu. Trdne obrambe nasprotnikov je zelo težko izigrati skozi sredino igrišča, kjer je največja koncentracija igralcev. Dosti več prostora je ob robu igrišča oz. na krilnem položaju. Tako je najlažje žogo iz sredine igrišča podati na krilni položaj, kjer se odkrivajo krilni igralci, nato pa neposredno pred vrata. Seveda so tudi tukaj pomembni kvalitetni igralci, ki so sposobni natančno podati s krilnega položaja.

Manj kot smo pričakovali, je bilo zadetkov po podaji v globino. Pri tovrstni podaji ni potrebnih večje število dobrih podaj, temveč le ena in potem še dober zaključek napadalca. Gre za verjetno najbolj nevarno podajo. Jo je pa zato toliko težje kvalitetno izvesti. Potreben je namreč kreativen igralec z občutkom za čas in natančnost podaje v prostor, ter napadalec, ki bo pravočasno vtekel za hrbet branilcem. Zadetkov na takšen način je bilo manj predvsem zaradi strnjenih obramb, ki so bile pomaknjene na svojo polovico in tako niso puščale veliko prostora.

Pomemben delež imajo tudi zadetki po individualnem prodoru. Gre predvsem za zadetke vrhunskih posameznikov. Večina teh zadetkov je dosežena takrat, ko obramba še ni dokončno postavljena in je v tej fazi manj medsebojnega varovanja in pomoči. Tako prihaja do situacij 1:1, kar so sposobni nekateri napadalci izkoristiti. Pomembno je tudi (ne)sodelovanje ostalih soigralcev v fazi napada, ki se namenoma ne odkrijejo ali se celo odmaknejo, s čimer razširijo tudi branilce in tako posredno pomagajo soigralcu, da ima več prostora za prodor.

Le trije zadetki so bili doseženi po dvojni podaji (tabela 21, graf 6). Razlog je podoben kot v nekaterih prejšnjih primerih. Obrambe so preveč strnjene, da bi jih lahko izigrali z dvojno podajo, ki je velikokrat dosti očitna. Potrebna je odlična izvedba ali pa razredčena obramba.

Več zadetkov kot po dvojni podaji je bilo doseženih po napaki nasprotnika. Gre za zadetke, ki so bili doseženi neposredno po očitni napaki branilcev. Nogomet je igra napak in dogajajo se tudi na najvišjem nivoju. Vendar sama napaka ni dovolj, če tega ne zna izkoristiti nasprotni napadalec.

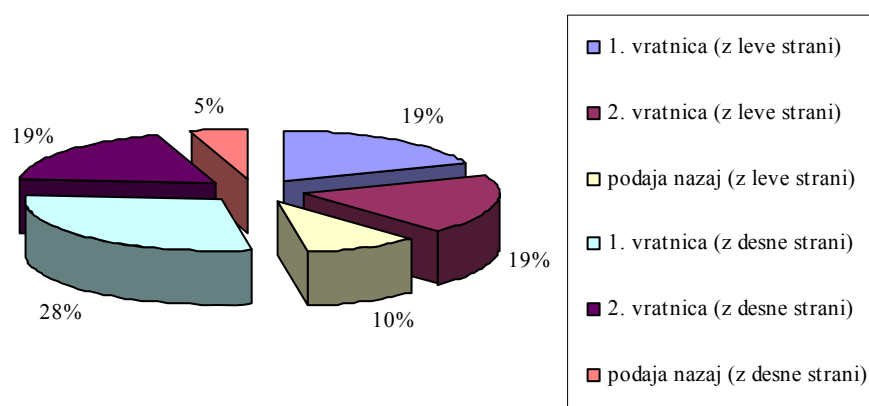
Način doseganja zadetka po podaji s krilnega položaja

Zadetke s krilnega položaja smo še dodatno analizirali. Razlike v številu zadetkov glede podaj z leve oz. desne strani praktično ni. Največ zadetkov je doseženih po podaji z desne strani na prvo vratnico (tabela 22, graf 7). Če upoštevamo podaje z obeh strani na prvo vratnico, je bilo na takšen način doseženih skoraj polovico vseh zadetkov s krilnih položajev. Razlog je v tem, da so podaje na prvo vratnico lahko močnejše, hkrati pa zelo nepredvidljive. Če pride napadalec do udarca, je le ta lahko močnejši, prav tako pa vratar ne more predvideti, kam se bo žoga odbila. Tudi če napadalec ne pride do žoge, lahko takšen predložek povzroči veliko težav branilcem, saj je potrebno žogo primerno izbiti, kar pa v večini primerov ni enostavno. Veliko je bilo tudi zadetkov po podaji na drugo vratnico. V temu primeru nekateri napadalci vtečejo na prvo vratnico, da zmedejo vratarja in branilce, med tem pa drugi napadalec steče na drugo vratnico in izkoristi slabšo pozornost. Manj je zadetkov po podaji nazaj, kjer lahko napadalec ostane sam, kadar se vsi branilci postavijo bližje vratom. Nevarne so predvsem takšne podaje po tleh. Kljub temu je bilo manj zadetkov, saj se napadalci raje odločajo za podajo žoge bližje vratom, kot pa nazaj na rob kazenskega prostora, kjer je potem potrebno žogo pri udarcu spraviti še mimo vseh igralcev, ki so bližje vratom in velikokrat pride tudi do blokiranja udarca.

Tabela 22: Način doseganja zadetka po podaji s krilnega položaja

po podaji s krilnega položaja	število zadetkov	% delež
<i>po podaji z levega krilnega položaja</i>	10	48
na 1. vratnico	4	19
na 2. vratnico	4	19
podaja nazaj	2	9,6
<i>po podaji z desnega krilnega položaja</i>	11	52
na 1. vratnico	6	28,6
na 2. vratnico	4	19
podaja nazaj	1	4,8
SKUPAJ	21	100

Graf 7: Način doseganja zadetka po podaji s krilnega položaja

Število zadetkov iz prekinitev

Glede na pomembnost prekinitev v nogometni igri, smo se še dodatno posvetili doseganju zadetkov iz prekinitev. Skupno je bilo doseženih kar 28 zadetkov. Največ, kar 39 % jih je bilo doseženih po udarcu iz kota (tabela 23, graf 8). To je tudi dokaj pričakovano, saj gre za najbolj pogosto prekinitev v bližini nasprotnikovih vrat. Prav tako gre za standardno situacijo, ki jo je možno dobro uigrati. Razlike med zadetki med levim in desnim kotom praktično ni.

Na drugem mestu po številu zadetkov je najstrožja kazen (enajstmetrovka) in zadetek po izvedenem prostem strelu (tabela 23, graf 8). Skupaj je bilo doseženih osem enajstmetrovk na 31-ih tekmah, doseženih pa 7 zadetkov, kar je 87,5 % učinkovitost.

Prav tako sedem zadetkov pa je bilo doseženih po izvedenem prostem strelu, kar ocenjujemo kot kar visok rezultat. Veliko je namreč doseženih prostih strelav na mestu, ki ni najbolj primeren za neposreden udarec proti vratom, zato moštva pripravljajo različne variante kombinacij, podaj, menjav mest, varanj in šele nato udarec proti vratom. Na ta način še dodatno presenetijo nasprotno ekipo in izkoristijo svoje potenciale.

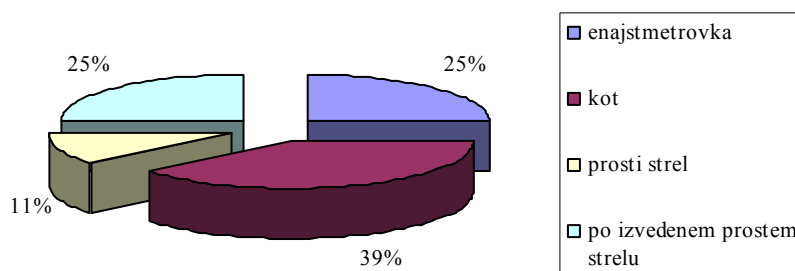
Samo trije zadetki so bili doseženi neposredno iz prostega strela (tabela 23, graf 8). Za neposreden udarec proti vratom je potrebna prekinitev na primernem mestu, do največ 30 m od vrat ter bolj na sredini igrišča. Poleg tega je nato potrebno prosti strel tudi primerno izvesti,

kar so sposobni le najboljši igralci. Takšnih priložnosti pa ni veliko, saj tudi branilci dobro pazijo in vedo kje lahko in kje ne smejo narediti prekrška.

Tabela 23: Število zadetkov iz prekinitev

vrsta prekinitve	število zadetkov	% delež
<i>enajstmetrovka</i>	7	25
<i>kot</i>	11	39,3
levi kot	5	17,9
desni kot	6	21,4
<i>prosti strel</i>	3	10,7
<i>po izvedenem prostem strelu</i>	7	25
SKUPAJ	28	100

Graf 8: Način doseganja zadetkov iz prekinitev

Da so prekinitve zelo pomembno in učinkovito sredstvo za doseganje zadetka, potrjuje tudi dejstvo, da je Grčija po zadetku iz prekinitve (desni kot) zmagala tako v polfinalu kot tudi finalu.

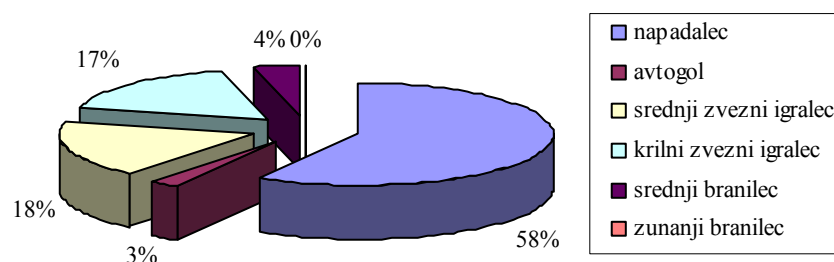
6.8.5 Doseganje zadetka glede na igralno mesto

Prav vsak igralec na igrišču ima možnost, da doseže zadetek. In prav vsi igralci jih tudi doseajo. So pa med njimi velike razlike, kar pa je povsem običajno, saj imajo vsak svoje naloge znotraj moštva. In doseganje zadetkov je bolj ali manj naloga napadalcev, ki so zaradi tega velikokrat bolj cenjeni.

Tabela 24: Doseganje zadetka glede na igralno mesto

igralno mesto	število zadetkov	% delež
napadalec	45	58,4
srednji zvezni igralec	14	18,2
krilni zvezni igralec	13	16,9
srednji branilec	3	3,9
zunanji branilec	0	0
avtogol	2	2,6
SKUPAJ	77	100

Graf 9: Doseganje zadetka glede na igralno mesto

Tudi na tem prvenstvu so občutno največ zadetkov dosegli napadalci, kar 58 % (tabela 24, graf 9). Vsako moštvo je organizirano tako, da so najbližje nasprotnikovim vratom prav napadalci, katerih naloga je nadgraditi delo branilcev in zveznih igralcev ter doseči zadetek. Dostikrat napadalci le redko sodelujejo v fazi organizacije napada, ampak le čakajo na priložnost, da dosežejo zadetek. V takšnih primerih gre za tipične strelce, ki jih tudi trenerji ne obremenjujejo z drugimi nalogami. Sodobni napadalci, kakršne smo spremljali tudi na tem prvenstvu, imajo odlične motorične sposobnosti in so tehnično – taktično vrhunsko usposobljeni. Vse bolj pomembna postaja tudi telesna konstitucija. Le takšni napadalci so lahko uspešni nasproti čedalje bolj strnjnim obrambam ter branilcem, ki so prav tako odlično sposobni in postajajo vse bolj grobi v neposrednih dvobojih. Veliko število zadetkov

napadalcev je tudi posledica tega, da branilci in zvezni igralci ne izgubljajo časa in igrajo vse hitreje ter na ta način neposredno podajajo napadalcem.

Hipoteza 5, v kateri trdimo, da največji odstotek zadetkov dosežejo napadalci, je potrjena.

Drugo mesto po številu zadetkov so dosegli srednji zvezni igralci. Gre za igralce, ki imajo največjo posest žoge znotraj moštva in so zadolženi za organizacijo napada. Na trenutke pa so razmeroma blizu nasprotnikovih vrat in sami zaključujejo napade. Ponavadi gre za tehnično zelo dobre igralce, ki so sposobni zadeti iz različnih situacij. Veliko zadetkov dosežejo na račun tega, da so napadalci pokriti, sami pa imajo več prostora. Tukaj pride do izraza predvsem sposobnost vključevanja v zaključek napada. Med srednjimi zveznimi igralci je tudi veliko zelo kreativnih posameznikov (tudi največjih zvezdnikov), ki so sposobni z eno samo potezo odločiti tekmo. Takšni igralci imajo ponavadi malce več svobode v igri in so postavljeni neposredno za napadalci.

Le zadetek manj so dosegli krilni zvezni igralci. Le ti postajajo v zadnjem času še posebej napadalno usmerjeni. Številna moštva namreč zmanjšujejo število napadalcev in dajejo dodatne napadalne naloge krilnim zveznim igralcem, ki se morajo vključevati v sam zaključek napada. To je predvsem značilno za sistem 1:4:2:3:1, ki ga uporablja vse več vrhunskih moštev. V takšnih primerih igrajo na mestu krilnih zveznih igralcev posamezniki, ki so zelo hitri in imajo občutek za vključitev v napad, prav tako pa so sposobni doseganja zadetkov.

Vsi branilci skupaj, srednji in zunanji, so dosegli le tri zadetke. Kot smo že večkrat poudarili, je uspešno branjenje lastnih vrat izjemnega pomena. Prva naloga branilcev je braniti lastna vrata, le redko lahko razmišljajo o nasprotnikovih. Glede na igro, ki je bila prikazana na tem prvenstvu, je povsem logično, da branilci nimajo veliko možnosti za doseg zadetka, saj žoga prehitro potuje proti nasprotnikovim vratom, da bi se lahko uspešno vključili v napad.

Edina resna priložnost za doseg zadetka so prekinitve. Takrat se namreč vsi visoki branilci prestavijo v nasprotnikov kazenski prostor in poskušajo zadeti z glavo po visokem predlošku ali iz gneče pred vrati. Na takšen način (iz prekinitve) so bili doseženi tudi vsi trije zadetki na tem prvenstvu (Tudor, Bouma, Dellas).

Avtogola smo šteli posebej in ju nismo pripisal nobenemu igralnemu mestu.

6.8.6 Obdobje tekme v katerem je bil dosežen zadetek

Rezultati analize so dokaj pričakovani. V prvih minutah tekme ne pade veliko zadetkov, saj se moštva šele spoznavajo in ne želijo preveč tvegati oz. so premalo odločena, da bi takoj krenila v napad. Pomembnost tekmovanja je prevelika. V sredini prvega polčasa se igra razživi in pade precej zadetkov. Pričakovali smo bolj izenačeno razmerje med 16 – 30 minuto ter 31 – 45 minuto. Vendar očitno v zadnjem delu prvega polčasa igralci že čakajo na odmor in nadaljnja navodila trenerja. Posledično je bolj učinkovit tudi začetek drugega polčasa in vse nadaljevanje do konca tekme, saj takrat moštva že zelo dobro vedo, kaj hočejo in morajo narediti na tej tekmi. Povrhu vsega pride v drugem polčasu do izraza tudi utrujenost in slabša koncentracija igralcev. Prav tako je pomemben tudi trenerjev vpliv na potek tekme, saj lahko s pravimi nasveti in menjavami spremeni taktiko moštva do te mere, da postane bolj učinkovito ali pa tudi šibkejše v obrambi.

Največ zadetkov je pričakovano doseženih v zadnjih 15-ih minutah, ko se vse zgoraj naštete stvari samo še stopnjujejo. Enak delež pa je bil dosežen tudi med 16 – 30 minuto. Razlog je v tem, da moštva po uvodnem delu, ko še ne vedo točno kaj lahko pričakujejo, v nadaljevanju pokažejo vse kar znajo oz. na kar so se pripravila (tabela 25, graf 10).

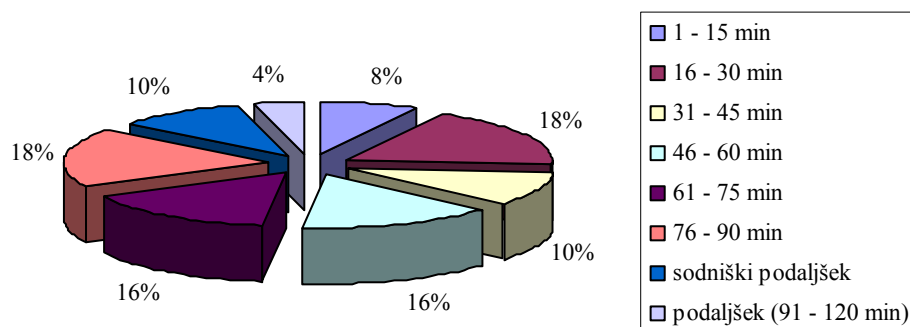
Hipoteza 6 , v kateri trdimo, da je največji odstotek zadetkov dosežen v času od 76 – 90 minute, je potrjena. Enak odstotek zadetkov je bil dosežen tudi v času od 16 – 30 minute..

Posebej smo analizirali še sodniški podaljšek na koncu obeh polčasov (oba podaljška skupaj), saj sodniki skoraj vedno polčase podaljšujejo za nekaj minut, kar pomeni tudi večjo možnost doseganja zadetka. V tistih trenutkih koncentracija igralcev pade, saj vsi pričakujejo konec, na drugi strani pa moštvo, ki ni zadovoljno z rezultatom, vse sile usmeri v napad. V tem obdobju tekme je padlo kar 8 zadetkov, kar je dokaj veliko in tako postaja tudi ta del tekme vse pomembnejši.

Tabela 25: Obdobje tekme v katerem so bili doseženi zadetki

obdobje tekme	število zadetkov	% delež
1 - 15 min	6	7,8
16 - 30 min	14	18,2
31 - 45 min	8	10,4
46 - 60 min	12	15,6
61 - 75 min	12	15,6
76 - 90 min	14	18,2
sodniški podaljšek	8	10,4
podaljšek (91 - 120 min)	3	3,8
SKUPAJ	77	100

Graf 10: Obdobje tekme v katerem so bili doseženi zadetki

V izločilnem delu tekmovanja smo analizirali še obdobje podaljškov, kadar ni bilo zmagovalca po rednem delu tekme. Do njih je prišlo na treh tekmah, doseženi pa so bili trije zadetki.

6.8.7 Čas trajanja napada pri doseganju zadetka

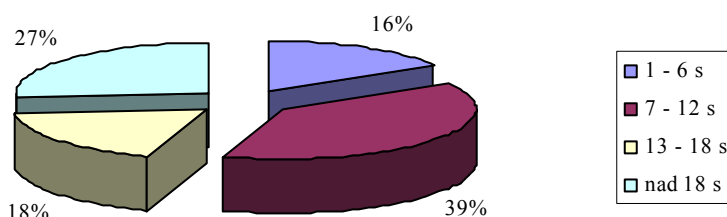
Čas trajanja napada smo merili le pri zadetkih, ki so bili doseženi iz igre. Analiza je pokazala, da je najmanj zadetkov doseženih iz napadov, ki trajajo le nekaj sekund (tabela 26, graf 11). To je vsekakor presenečenje, sploh glede na to, da je bilo veliko zadetkov doseženih iz protinapadov in hitrih kontinuiranih napadov. Vendar je samo šest sekund prekratko obdobje

za takšen napad, zato v to kategorijo sodijo predvsem zadetki po napakah nasprotnikov in protinapadih, kjer je bila žoga odvezeta že visoko na nasprotnikovi polovici.

Tabela 26: Čas trajanja napada pri doseganju zadetka

čas trajanja napada	število zadetkov	% delež
1 - 6 s	8	16,3
7 - 12 s	19	38,8
13 - 18 s	9	18,4
nad 18 s	13	26,5
SKUPAJ	49	100

Graf 11: Čas trajanja napada pri doseganju zadetka

Večina hitrih kontinuiranih napadov in protinapadov je bilo zaključenih v obdobju med 7 – 12 sekundami, zato je bilo v tem času doseženih tudi največ zadetkov. Kar 39 % vseh zadetkov je padlo v tem času (tabela 26, graf 11). Ta podatek še enkrat več dokazuje, da moštva ne zadržujejo žoge predolgo, ampak poskušajo kar najhitreje najti pot do nasprotnikovih vrat oz. priložnosti.

Hipoteza 7, v kateri trdimo, da je največji odstotek zadetkov doseženih v času trajanja napada od 7 – 12 sekund, je potrjena.

Veliko manj zadetkov je bilo doseženih po napadih dolgih 13 – 18 sekund. Verjetno si gre to razlagati na način, da je bila možnost za hitri zaključek napada že zamujena, v nadaljevanju akcije pa so bila moštva premalo potrpežljiva, da bi našla rešitev v igri.

Delež zadetkov se je nepričakovano spet dvignil pri napadih dolgih nad 18 sekund. Zadetkov po tako dolgih napadih je bilo 27 %, kar je zelo veliko. Če nadaljujemo razlago iz prejšnjega odstavka, je podatek dokaj logičen. Namreč, zamujena je bila priložnost za hiter zaključek napada, v naslednjih nekaj sekundah je obramba že postavljena, hkrati pa napadalci še niso našli rešitve, kako bi prišli do priložnosti. V nadaljevanju akcije (moštva, ki so vztrajala) pa se skozi igro le pokaže pomanjkljivost v obrambi, ki jo napadalci poskušajo izkoristiti. Gre predvsem za zadetke iz počasnih kontinuiranih napadov in napadov z menjavo ritma.

6.8.8 Število podaj pri doseganju zadetka

Tudi to spremenljivko smo analizirali le pri zadetkih doseženih iz igre.

Rezultati te analize ne sovpadajo popolnoma z analizo časa trajanja napada pri za doseganju zadetkov. Predvsem kar se tiče hitrih napadov. Največ zadetkov je bilo doseženih po treh podajah ali manj (tabela 27, graf 12). Prej pa smo lahko videli, da je bilo največ zadetkov doseženih v času od 7 – 12 sekund. Sklepamo lahko, da te podaje niso bile izvedene v najkrajšem možnem času, ampak je bil večji poudarek na natančnosti in trenutku podaje. Več kot polovico vseh zadetkov je bilo doseženih po največ treh podajah. Je pa to še ena potrditev že nekajkrat prej omenjenih trditev, da je bilo največ zadetkov doseženih iz hitrih napadov. Moštvo, ki dobi žogo v svojo posest, jo želi kar najhitreje, in posledično z manj podajami, spraviti pred nasprotnikova vrata.

Hipoteza 8, v kateri trdimo, da je največji odstotek zadetkov doseženih po 4 – 6 podajah, ni potrjena. Največ zadetkov je doseženih po največ treh podajah.

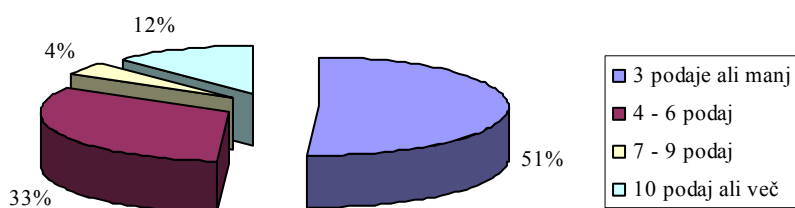
Že veliko manj zadetkov, a še vedno veliko, je bilo doseženih po 4 – 6 podajah. Pri tem številu podaj je možno žogo najprej zadržati, jo spraviti do igralca, ki se odkriva oz. je odgovoren za organizacijo napada, nato pa jo ta lahko poda do tistih igralcev, ki so bližje

nasprotnikovim vratom in poskušajo uspešno izpeljati zaključek napada. Po največ šestih podajah je bilo skupno doseženih kar 84 % vseh zadetkov.

Tabela 27: Število podaj pri doseganju zadetka

število podaj	število zadetkov	% delež
3 podaje ali manj	25	51
4 - 6 podaj	16	32,6
7 - 9 podaj	2	4,1
10 podaj ali več	6	12,2
SKUPAJ	49	100

Graf 12: Število podaj pri doseganju zadetka

Samo dva zadetka sta bila dosežena po 7 – 9 podajah (tabela 27, graf 12). Razlaga je lahko enaka kot pri številu zadetkov po napadih dolgih 13 – 18 sekund. Ni se izkoristila priložnost, ko nasprotna obramba še ni bila postavljena, v nadaljevanju akcije pa je bilo premalo potrpežljivosti in tehnično – taktičnih sposobnosti za učinkovit zaključek napada.

Nekoliko več zadetkov je bilo doseženih po več kot 10-ih podajah. Gre za časovno dolge napade z veliko podajami (počasni kontinuiran napad), kjer je cilj zadržati žogo in potrpežljivo iskati priložnost za zadetek.

6.9 PRIMERJAVA DOSEŽENIH ZADETKOV MED POLFINALISTI IN MOŠTVI, KI SE NISO UVRSTILA V POLFINALE

V nadaljevanju bomo predstavili še analizo primerjave doseženih zadetkov me polfinalisti in moštvi, ki se niso uvrstila v polfinale, v treh pomembnih spremenljivkah.

V polfinale so se uvrstile reprezentance Grčije, Portugalske, Češke in Nizozemske.

Skupno so polfinalisti skozi celotno tekmovanje, na 22-ih tekmah, dosegli 32 zadetkov. Povprečno torej 1,45 zadetka na tekmo. Vsa ostala moštva pa so na 40-ih tekmah dosegla 45 zadetkov, kar je povprečno 1,13 na tekmo. Že v tej spremenljivki so bili polfinalisti veliko uspešnejši in v povprečju dosegali večje število zadetkov (tabela 28).

Hipoteza 9, v kateri trdimo, da so moštva, ki so se uvrstila v polfinale, dosegla v povprečju več zadetkov na tekmo, kot ostala moštva, je potrjena.

Tabela 28: Primerjava med polfinalisti in vsemi ostalimi moštvi v povprečnem številu zadetkov doseženih na tekmo

PRIMERJAVA	polfinalisti	vsi ostali
št. vseh odigranih tekem	22	40
št. doseženih zadetkov	32	45
povprečno št. zadetkov na tekmo	1,45	1,13

Sicer so polfinalisti iz igre dosegli 21 zadetkov, 11 pa iz prekinitev. Ostala moštva so iz igre dosegla 28 zadetkov, iz prekinitev pa 17.

6.9.1 Primerjava glede na vrsto napada po katerem je bil dosežen zadetek

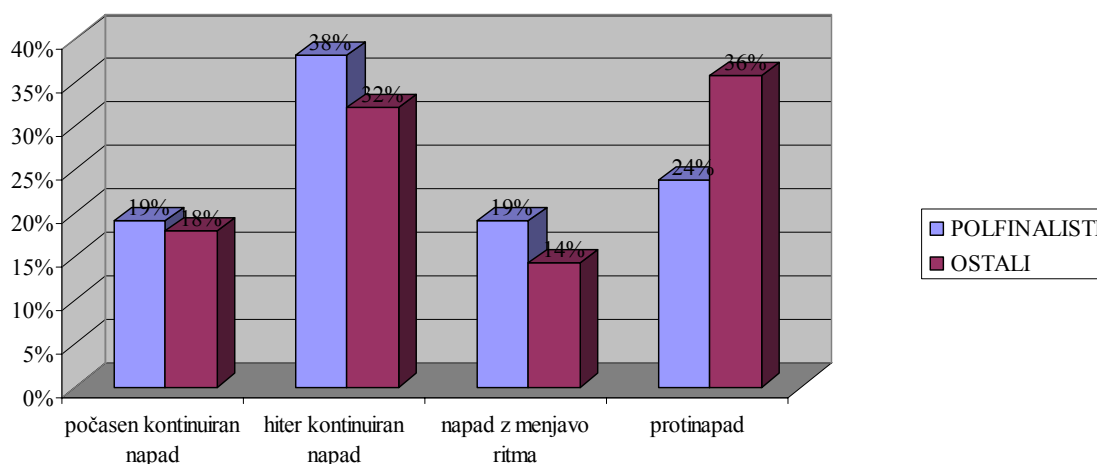
Pri tej primerjavi med polfinalisti in ostalimi moštvi kakšnih izrazitejših razlik ni zaznati, so pa vseeno nakazane. Polfinalisti so v primerjavi z ostalimi večji delež zadetkov dosegli iz

počasnih kontinuiranih, hitrih kontinuiranih in napadov z menjavo ritma, manjši delež pa le iz protinapadov. Polfinalisti so sicer največji delež zadetkov (38 %) dosegli iz hitrih kontinuiranih napadov, kar potrjuje njihovo kvaliteto (tabela 29, graf 13). Zadetke iz te vrste napadov namreč največ dosegajo prav moštva, ki so sposobna igrati s hitrim ritmom, za katerega je značilno hitro gibanje igralcev in žoge. Za to pa je potrebna velika tehnično – taktična kvaliteta moštva, ki hitro rešujejo probleme v igri in zaključujejo napade.

Tabela 29: Primerjava med polfinalisti in vsemi ostalimi moštvi glede na vrsto napada po katerem je bil dosežen zadetek

vrsta napada	POLFINALISTI		OSTALI	
	število zadetkov	% delež	število zadetkov	% delež
počasen kontinuiran napad	4	19%	5	18%
hiter kontinuiran napad	8	38%	9	32%
napad z menjavo ritma	4	19%	4	14%
protinapad	5	24%	10	36%
SKUPAJ	21	100%	28	100%

Graf 13: Primerjava med polfinalisti in vsemi ostalimi moštvi glede na vrsto napada po katerem je bil dosežen zadetek

Hipoteza 10, v kateri trdimo, da so moštva, ki so se uvrstila v polfinale, dosegla večji odstotek zadetkov iz hitrih kontinuiranih napadov, kot ostala moštva, je potrjena.

Moštva, ki se niso uvrstila v polfinale, so največji delež zadetkov dosegla iz protinapadov. Kljub temu, da smo v prejšnjem poglavju ugotovili, da je na splošno delež zadetkov iz protinapadov zelo velik in da se za takšno vrsto napadanja odloča vse več moštev, pa je to vendarle še vedno nek pokazatelj, da gre za moštva, ki so manj kvalitetna. To namreč kaže, da moštvo ni sposobno skozi igro prihajati do priložnosti, kar je posledica manjše individualne kvalitete in organiziranosti igre samega moštva.

6.9.2 Primerjava glede na način doseganja zadetka

Polfinalisti so dosegli več zadetkov po individualnem prodoru ter po podaji s krilnega položaja. Ostala moštva pa so dosegla več zadetkov po podaji v globino, dvojni podaji, napaki nasprotnika ter iz prekinitev (tabela 30, graf 14).

Hipoteza 11, v kateri trdimo, da so moštva, ki so se uvrstila v polfinale, dosegla večji odstotek zadetkov po podaji s krilnega položaja in iz prekinitev, kot ostala moštva, je delno potrjena. Dosegla so večji odstotek zadetkov s krilnega položaja in manjši odstotek iz prekinitev.

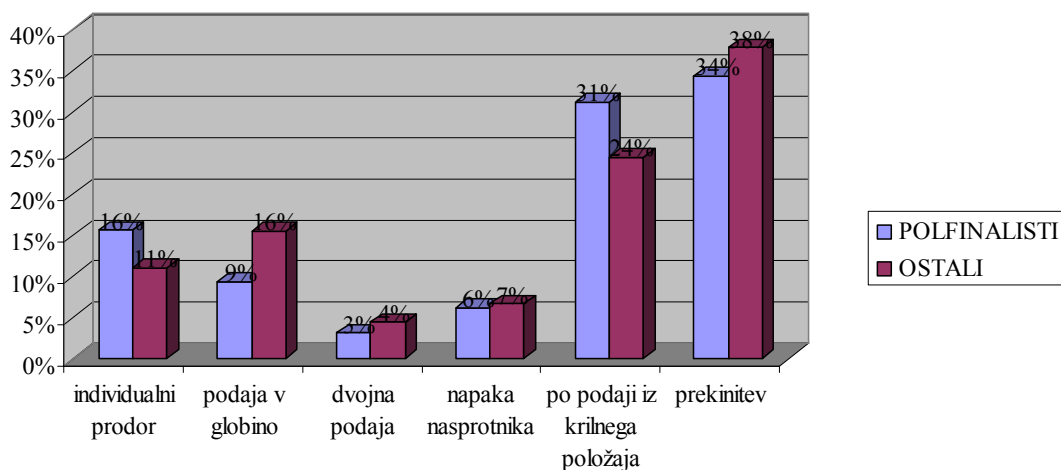
Da so polfinalisti dosegli večji delež zadetkov po individualnem prodoru sploh ni presenetljivo, saj lahko tako dosegajo zadetke le tista moštva, ki imajo v svojih vrstah odlične posameznike. Takšnih pa pri moštvih, ki so se uvrstila v polfinale ne manjka. Konec koncev verjetno tudi ne bi bile tako uspešne, če ne bi imele kvalitetnih posameznikov. Večji delež zadetkov so polfinalisti dosegli tudi po podaji s krilnega položaja, kar kaže, da so tudi več napadala in iskala proste igralce tam, kjer je bilo več prostora, na krilnih položajih.

Ostala moštva so več zadetkov dosegla iz prekinitev, vendar je razlika majhna, enako velja za zadetke po napaki nasprotnika in dvojni podaji. Večja razlika v deležu je v zadetkih po podajah v globino. To je posledica tega, da so bila ta moštva v sami igri v bolj podrejenem položaju in so poskušala presenetiti nasprotnika predvsem z globinskimi podajami. Manj so poskušale žogo zadržati in zaigrati bolj organizirano v fazi napada.

Tabela 30: Primerjava med polfinalisti in vsemi ostalimi moštvi glede na način doseganja zadetka

način doseganja	POLFINALISTI		OSTALI	
	število zadetkov	% delež	število zadetkov	% delež
individualni prodor	5	16%	5	11%
podaja v globino	3	9%	7	16%
dvojna podaja	1	3%	2	4%
napaka nasprotnika	2	6%	3	7%
po podaji iz krilnega položaja	10	31%	11	24%
prekinitev	11	34%	17	38%
SKUPAJ	32	100%	45	100%

Graf 14: Primerjava med polfinalisti in vsemi ostalimi moštvi glede na način doseganja zadetka

6.9.3 Primerjava glede na čas trajanja napada pri doseganju zadetka

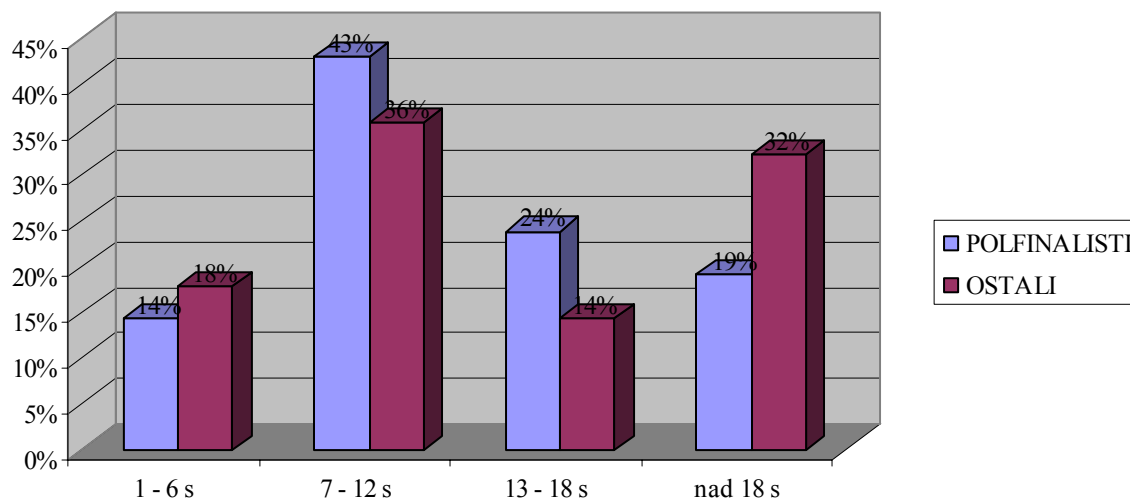
Primerjava glede na čas trajanja napada pri doseganju zadetka, je potrdila nekatere prejšnje ugotovitve, hkrati pa dala nekatere nove zanimive podatke.

Polfinalisti so večji delež zadetkov dosegli iz napadov dolgih 7 – 12 sekund ter 13 – 18 sekund. Ostala moštva pa so večji delež zadetkov dosegli iz napadov krajših od 7 sekund ter daljših od 18 sekund (tabela 31, graf 15). To na nek način potrjuje dejstvo, da so bili polfinalisti res boljši v sami igri in hkrati bolj učinkoviti v fazi napada.

Tabela 31: Primerjava med polfinalisti in vsemi ostalimi moštvi glede na čas trajanja napada pri doseganju zadetka

čas trajanja	POLFINALISTI		OSTALI	
	število zadetkov	% delež	število zadetkov	% delež
1 - 6 s	3	14%	5	18%
7 - 12 s	9	43%	10	36%
13 - 18 s	5	24%	4	14%
nad 18 s	4	19%	9	32%
SKUPAJ	21	100%	28	100%

Graf 15: Primerjava med polfinalisti in vsemi ostalimi moštvi glede na čas trajanja napada pri doseganju zadetka

Hipoteza 12, v kateri trdimo, da so moštva, ki so se uvrstila v polfinale, dosegla večji odstotek zadetkov v času trajanja napada od 13 – 18 sekund, kot ostala moštva, je potrjena.

Ostala moštva so več zadetkov dosegla v času do šestih sekund, se pravi iz protinapadov. Polfinalisti so v tem času dosegli manjši delež zadetkov zato, ker so bili v sami igri v polju boljši, več napadali in imeli posledično nekaj sekund daljše napade. Sledi čas trajanja napadov od 7 – 12 sekund ter od 13 – 18 sekund. V tem času trajanja napada so izrazito več zadetkov dosegli polfinalisti. Gre za večinoma hitre kontinuirane napade. Se pravi, da so polfinalisti želeli napade zaključevati hitro, vendar ne na silo, tem več organizirano, s hitrim gibanjem žoge in igralcev. Ugotovili smo že, da je to najučinkovitejši način doseganja zadetkov ter pokazatelj kvalitete moštva. V napadih daljši od 18 sekund, pa so spet večji delež zadetkov dosegla moštva, ki se niso uvrstila v polfinale. Gre predvsem za počasne kontinuirane napade. To je dokaj presenetljiv podatek, saj smo prej ugotovili, da so tudi pri počasnih kontinuiranih napadih večji delež zadetkov dosegli polfinalisti. Vendar ne smemo posploševati. Niso vedno dolgi napadi samo počasni kontinuirani, saj moramo upoštevati tudi napade z menjavo ritma, ki so lahko različno dolgi. Da so moštva, ki se niso uvrstila v polfinale, dosegla več zadetkov iz tako dolgih napadov, je lahko posledica manj kvalitetne igre v fazi napada. Ta moštva so večinoma poskušala ogrožati nasprotnikova vrata iz protinapadov, kadar pa za to ni bilo možnosti, niso bila sposobna priti do priložnosti s hitrim kontinuiranim napadom, ampak so žogo predolgo zadrževala, da bi lahko izkoristila nepostavljenost nasprotne obrambe. Kljub temu jim je občasno tudi z bolj počasno in potrpežljivo igro uspelo priti do zadetka, saj gre še vedno za zelo kvalitetna moštva, ki znajo zadevati tudi iz kontinuiranih napadov.

6.10 PRIMERJAVA DOSEŽENIH ZADETKOV NA EVROPSKIH PRVENSTVIH LETA 2000 IN 2004 TER SVETOVNEM PRVENSTVU LETA 2002

Dosežene zadetke na tem prvenstvu, smo v treh pomembnih spremenljivkah primerjali z zadetki na prejšnjem evropskem prvenstvu ter zadnjem svetovnem prvenstvu. Na ta način smo predvsem želeli ugotoviti nekatere smernice pri doseganju zadetkov.

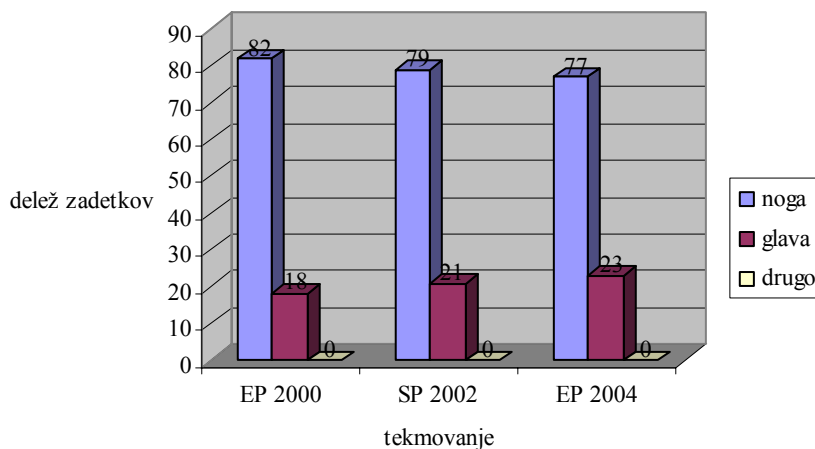
6.10.1 Primerjava glede na del telesa, s katerim je bil dosežen zadetek

Število zadetkov z glavo narašča. Na vsakem naslednjem tekmovanju je nekaj odstotkov zadetkov z glavo več. Največ zadetkov, kar 23 %, je bilo doseženih prav na evropskem prvenstvu 2004 (tabela 32, graf 16). Razlog je v tem, da postajajo vse pomembnejše prekinitve igre, iz katerih je doseženih čedalje več zadetkov, največkrat prav z glavo. Zelo veliko zadetkov pa je doseženih tudi po podaji s krilnega položaja, kjer prav tako velikokrat pride do zaključka z glavo.

Tabela 32: Primerjava med različnimi prvenstvi glede na del telesa, s katerim je bil dosežen zadetek

del telesa	EP 2000	SP 2002	EP 2004
noga	82%	79%	77%
leva	32%	n.p.	23%
desna	50%	n.p.	54%
glava	18%	21%	23%
drugo	0	0	0
SKUPAJ	100%	100%	100%

Graf 16: Primerjava med različnimi prvenstvi glede na del telesa, s katerim je bil dosežen zadetek

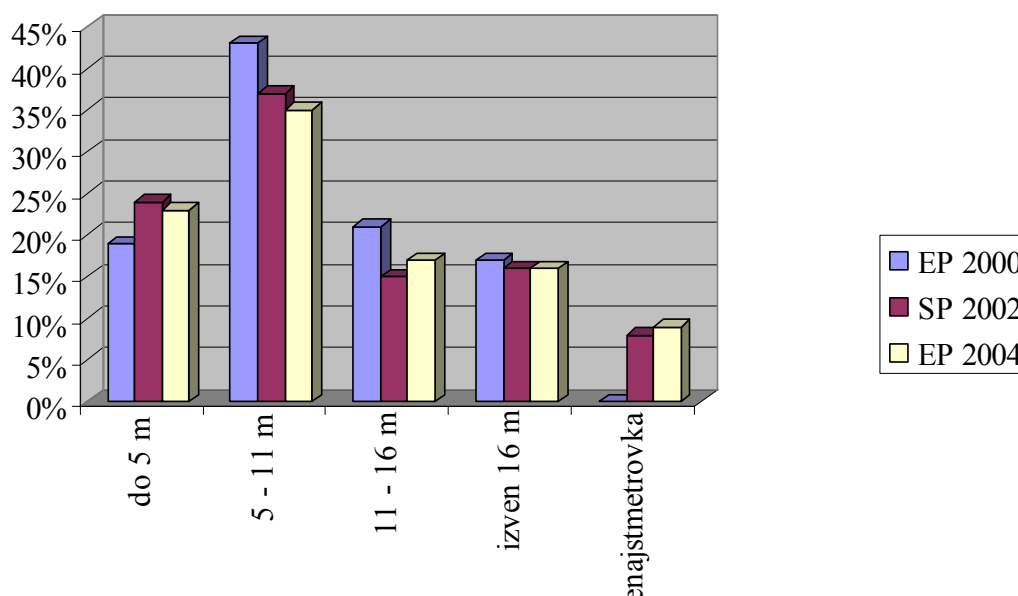
6.10.2 Primerjava glede na mesto in oddaljenost od vrat pri doseganju zadetka

Pri primerjavi doseženih zadetkov glede na oddaljenost od vrat ni moč ugotoviti kakšnih večjih razlik. Na vseh tekmovanjih je bilo največ zadetkov doseženih v razdalji od 5 – 11 metrov od vrat, kar je povsem pričakovano (tabela 33, graf 17). Vendar pa odstotek zadetkov iz te razdalje pada. Tudi sicer razlike postajajo manjše, kar je posledica čedalje bolj usposobljenih napadalcev, ki so sposobni zadeti iz kakršnega koli položaja, ne glede na oddaljenost, če jih branilci ne pokrijejo dobro.

Tabela 33: Primerjava med različnimi prvenstvi glede na mesto in oddaljenost od vrat pri doseganju zadetka

oddaljenost od vrat	EP 2000	SP 2002	EP 2004
do 5 m	19%	24%	23%
5 - 11 m	43%	37%	35%
11 - 16 m	21%	15%	17%
izven 16 m	17%	16%	16%
enajstmetrovka	n.p.	8%	9%
SKUPAJ	100%	100%	100%

Graf 17: Primerjava med različnimi prvenstvi glede na mesto in oddaljenost od vrat pri doseganju zadetka

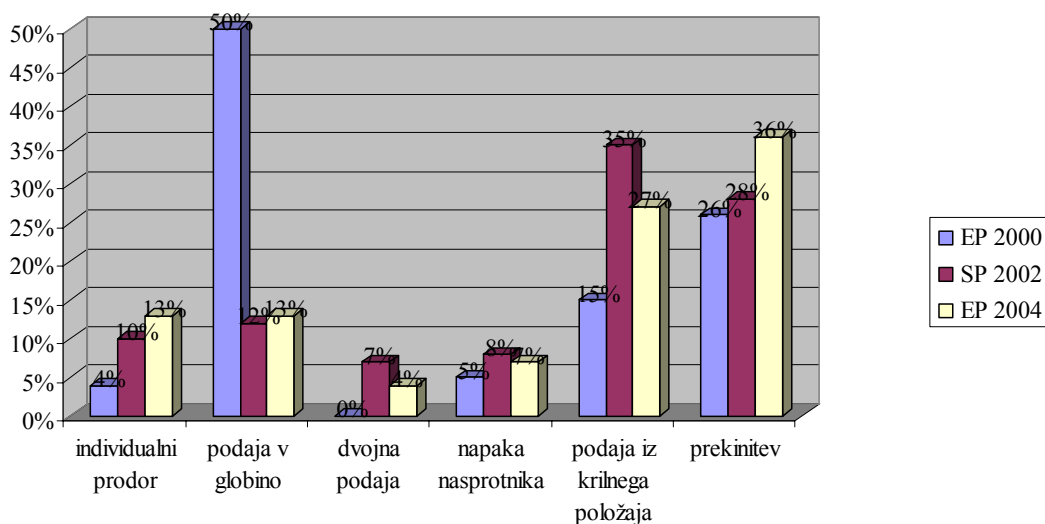
6.10.3 Primerjava glede na način doseganja zadetka

Način doseganja zadetkov je kar podoben, kljub temu je bilo največ zadetkov na vsakem tekmovanju doseženih na drugačen način. Na evropskem prvenstvu 2000 je bilo največ zadetkov, kar 50 %, doseženih po globinski podaji. Na svetovnem prvenstvu 2002 jih je bilo največ doseženih po podaji s krilnega položaja, na evropskem prvenstvu 2004 pa iz prekinitev (tabela 34, graf 18).

Tabela 34: Primerjava med različnimi prvenstvi glede na način doseganja zadetka

način doseganja zadetkov	EP 2000	SP 2002	EP 2004
individualni prodor	4%	10%	13%
podaja v globino	50%	12%	13%
dvojna podaja	/	7%	4%
napaka nasprotnika	5%	8%	7%
podaja iz krilnega položaja	15%	35%	27%
prekinitev	26%	28%	36%
SKUPAJ	100%	100%	100%

Graf 18: Primerjava med različnimi prvenstvi glede na način doseganja zadetka

Med tem, ko se nekateri načini doseganja zadetkov še spreminjajo, pa je zaznati konstantno rast doseganja zadetkov po individualnem prodoru ter iz prekinitiv (tabela 34, graf 18). Individualni prodori postajajo enako učinkoviti kot nekatere vrste podaj, prekinitve pa skupaj s podajami s krilnega položaja postajajo najbolj učinkovit način doseganja zadetka, saj je bilo na ta dva načina na zadnjih dveh tekmovanjih doseženih več kot 60 % vseh zadetkov.

7. PREVERJANJE HIPOTEZ

Postavili smo 12 hipotez. Pri postavljanju hipotez smo uporabili nekatere izsledke iz predhodnih analiz. Na osnovi ugotovitev iz analize je devet hipotez potrjenih, ena delno potrjena in dve nepotrjeni.

Hipoteza 1, v kateri trdimo, da je največji odstotek zadetkov dosežen z ного, je potrjena.

Hipoteza 2, v kateri trdimo, da je največji odstotek zadetkov dosežen iz oddaljenosti od 5 – 11 metrov, je potrjena.

Hipoteza 3, v kateri trdimo, da je največji odstotek zadetkov dosežen iz hitrih kontinuiranih napadov, je potrjena.

Hipoteza 4, v kateri trdimo, da je največji odstotek zadetkov dosežen po podaji v globino, ni potrjena.. Največji odstotek zadetkov je bil dosežen iz prekinitev.

Hipoteza 5, v kateri trdimo, da največji odstotek zadetkov dosežejo napadalci, je potrjena.

Hipoteza 6, v kateri trdimo, da je največji odstotek zadetkov dosežen v času od 76 – 90 minute, je potrjena. Enak odstotek zadetkov pa je bil dosežen tudi v času od 16 – 30 minute.

Hipoteza 7, v kateri trdimo, da je največji odstotek zadetkov doseženih v času trajanja napada od 7 – 12 sekund, je potrjena.

Hipoteza 8, v kateri trdimo, da je največji odstotek zadetkov doseženih po 4 – 6 podajah, ni potrjena. Največ zadetkov je doseženih po največ treh podajah.

Hipoteza 9, v kateri trdimo, da so moštva, ki so se uvrstila v polfinale, dosegla v povprečju več zadetkov na tekmo, kot ostala moštva, je potrjena.

Hipoteza 10, v kateri trdimo, da so moštva, ki so se uvrstila v polfinale, dosegla večji odstotek zadetkov iz hitrih kontinuiranih napadov, kot ostala moštva, je potrjena.

Hipoteza 11, v kateri trdimo, da so moštva, ki so se uvrstila v polfinale, dosegla večji odstotek zadetkov po podaji s krilnega položaja in iz prekinitev, kot ostala moštva, je delno potrjena. Dosegla so večji odstotek zadetkov s krilnega položaja in manjši odstotek iz prekinitev.

Hipoteza 12, v kateri trdimo, da so moštva, ki so se uvrstila v polfinale, dosegla večji odstotek zadetkov v času trajanja napada od 13 – 18 sekund, kot ostala moštva, je potrjena.

8. ZAKLJUČEK

Na evropskem prvenstvu v nogometu leta 2004 na Portugalskem je bilo skupno odigranih 31 tekem ter doseženih 77 zadetkov. Skupno 16 reprezentanc je bilo najprej razdeljenih v štiri skupine, kjer je vsaka igrala z vsako. V nadaljevanje tekmovanja (četrtfinale) se je uvrstilo osem moštev, torej najboljši dve iz vsake skupine. Sledil je izločilni del, vse dokler nismo dobili končnega zmagovalca.

V skupinskem delu je bilo na 24-ih tekmah doseženih 64 zadetkov, nato pa še osem zadetkov v četrtfinalnih obračunih, štirje na obeh polfinalnih tekmah ter en zadetek v finalu. Skupno je bilo doseženih povprečno 2,48 zadetka na tekmo. Če pogledamo ločeno skupinski in izločilni del tekmovanja, vidimo veliko razliko, saj je bilo v skupinskem delu v povprečju doseženih 2,67 zadetka na tekmo, v izločilnem delu pa le 1,86 zadetka na tekmo.

Če pogledamo učinkovitost posameznih moštev glede na število odigranih tekem, vidimo, da so najbolj učinkovite reprezentance dosegle povprečno dva ali več zadetkov na tekmo (Anglija 2,5 zadetka na tekmo). Ugotovili smo, da so uspešnejša moštva v povprečju dosegla več zadetkov, saj se jih od osmih najbolj učinkovitih kar sedem uvrstilo v četrtfinale.

Najmanj zadetkov na tekmo so v povprečju prejele reprezentance Grčije, Italije ter Španije in sicer le 0,67 zadetka na tekmo. Od teh se je le Grčija uvrstila v nadaljnje tekmovanje. Še vedno je torej za uspeh pomembnejše število doseženih kot prejetih zadetkov.

Pri številu udarcev proti vratom smo ugotovili, da moštva potrebujejo razmeroma veliko udarcev proti vratom, da dosežejo zadetek. Še najmanj Anglija, ki potrebuje le 5,5 udarcev proti vratom, da doseže zadetek. Sicer se je kar sedem moštev od osmih najboljših pri tej spremenljivki uvrstilo v četrtfinale.

Odstotek posesti žoge v današnjem vrhunskem nogometu nima več velike povezave z uspešnostjo moštva. Moštva, ki so imela namreč večji odstotek posesti žoge so namreč dosegla 10 zmag, 10 neodločenih rezultatov in 10 porazov. Še posebej zanimivo je bilo v izločilnem delu, ko so bila uspešnejša moštva tista, ki so imela manjši odstotek posesti žoge.

Veliko pomembnejša od odstotka posesti žoge je pomembnost doseganja prvega zadetka. Moštva, ki so prva dosegla zadetek so namreč zmagala kar v 56 % tekem. Moštva, ki so povedla so izgubila le 22 % tekem.

Najboljši strelci so napadalci, tokrat je bil s petimi zadetki najboljši Milan Baroš iz Češke. V povprečju je dosegel en zadetek na tekmo. Sledita mu Anglež Rooney ter Nizozemec Van Nistelrooy. Vsi trije so pravi prototipi sodobnih napadalcev, igrajo v najboljših evropskih klubih ter dosegajo zadetke na različne načine.

Analiza zadetkov je tudi pokazala, da je bilo 77 % zadetkov doseženih z nogo ter 23 % z glavo. Večina zadetkov se še vedno dosega z nogo, je pa odstotek zadetkov z glavo razmeroma velik. Niti en zadetek ni bil dosežen s kakšnim drugim delom telesa. Še posebej smo analizirali razmerje doseženih zadetkov med dominantno in nedominantno nogo. 78 % zadetkov je doseženih z dominantno nogo in 22 % z nedominantno.

Pri opazovanju razdalje, iz katere igralci dosegajo zadetke, smo ugotovili, da je največ zadetkov doseženih iz razdalje od 5 – 11 metrov. Kar 35 % vseh zadetkov je doseženih iz te razdalje. Tudi to je dokaj pričakovano, saj je razdalja do vrat majhna in udarci proti vratom so ponavadi uspešni.

Pri doseganju zadetka je zelo pomembna tudi vrsta napada, 35 % zadetkov je doseženih iz hitrih kontinuiranih napadov. Zelo veliko, kar 31 %, pa iz protinapadov. Torej se največ in najlažje zadetke dosega iz hitrih napadov, s konkretnimi potezami, brez pretiranega zadrževanja žoge. Očitno so danes moštva v fazi branjenja že tako disciplinirana kadar je obramba postavljena, da je možno doseči zadetek le s hitrim gibanjem žoge in igralcev.

Način doseganja zadetkov je pokazal, da je največ zadetkov doseženih iz prekinitev (36 %). Prekinitve praktično postajajo pomembnejše od same igre. Čeprav je res, da moštva z boljšo igro v polju prihajajo do več prekinitev v fazi napada. Največ zadetkov je znotraj prekinitev doseženih iz kotov. Veliko zadetkov je doseženih tudi po podaji s krilnega položaja, manj pa po podajah v globino.

Glede na igralno mesto največ zadetkov dosegaj napadalci. Skupno so dosegli 58 % vseh zadetkov. Niti enega zadetka pa niso dosegli zunanji branilci.

Največ zadetkov glede na obdobje tekme, v katerem je bil dosežen zadetek, je bilo doseženih med 16 – 30 minuto ter med 76 – 90 minuto. V obeh obdobjih je bilo doseženih 18 % vseh zadetkov. Strelci so najbolj učinkoviti takrat, ko igra ponuja priložnosti na eni ali drugi strani. V sredini prvega polčasa, ko igra dokončno steče ter proti koncu tekme, ko pride do izraza odločenost po doseganju zadetka ter utrujenost.

Pri merjenju časa trajanja napada pri doseganju zadetka smo ugotovili, da je največ zadetkov doseženih po napadih dolgih 7 – 12 sekund. Gre za čas napada, ki je dovolj kratek, da se nasprotna obramba še ne postavi, hkrati pa dovolj dolg, da se izpelje akcijo po najboljši zamišljeni poti. Najmanj zadetkov je doseženih iz napadov dolgih le 1 – 6 sekund. Pri takšnih napadih se očitno še ne more vzpostaviti primerna komunikacija med igralci v fazi napada.

Analiza števila podaj pri doseganju zadetka nam pokaže, da ni pomembna količina podaj v fazi napada, tem več kvaliteta le teh. Največ zadetkov je namreč doseženih po največ treh podajah in sicer kar 51 % vseh zadetkov. Najmanj pa zanimivo po 7 – 9 podajah, le 4 %. Se pa odstotek spet dvigne pri večjem številu podaj. Po 10 podajah ali več je bilo doseženih 12 % zadetkov.

Naredili smo tudi primerjavo doseženih zadetkov med polfinalisti in moštvi, ki se niso uvrstila v polfinale. Ugotovili smo, da so polfinalisti v povprečju dosegli 1,45 zadetka na tekmo, ostala moštva pa le 1,13 zadetka na tekmo. Razlika v učinkovitosti je kar očitna. Spremljali smo še tri spremenljivke. Polfinalisti so več zadetkov dosegli iz hitrih kontinuiranih napadov, počasnih kontinuiranih napadov ter napadov z menjavo ritma, ostala moštva pa so več zadetkov dosegla iz protinapadov. Vsi so sicer največ zadetkov dosegli iz hitrih kontinuiranih napadov, polfinalisti 38 %, ostala moštva 36%. Glede na način doseganja zadetka smo ugotovili, da so polfinalisti več zadetkov dosegli iz individualnih prodorov in po podaji s krilnega položaja, ostala moštva pa so več zadetkov dosegla iz prekinitev, po podaji v globino in dvojni podaji ter napaki nasprotnika. Vsi so največ zadetkov dosegli iz prekinitev, polfinalisti 34 %, ostala moštva 38 %. Pri času trajanja napada, iz katerega je bil dosežen zadetek, smo ugotovili, da so polfinalisti dosegli več zadetkov iz napadov dolgih 7 – 12 sekund ter 13 – 18 sekund, ostala moštva pa iz napadov krajših od 6 sekund ter daljših od 18 sekund. Sicer so vsi največ zadetkov dosegli v času trajanja napada med 7 – 12 sekund, polfinalisti 43 %, ostala moštva 36 %.

Dosežene zadetke na tem evropskem prvenstvu smo za konec primerjali z doseženimi zadetki na svetovnem prvenstvu leta 2002 ter z evropskim prvenstvom leta 2000. Primerjavo smo naredili v treh spremenljivkah. Pri delu telesa, s katerim je bil dosežen zadetek, večjih razlik nismo opazili. Vedno je bilo največ zadetkov doseženih z nogo, čeprav iz prvenstva v prvenstvo narašča odstotek doseženih zadetkov z glavo. Prav tako ni večjih razlik pri mestu in oddaljenosti doseganja zadetka. Vedno je bilo največ zadetkov doseženih iz razdalje 5 – 11 metrov. Opaziti je le, da so bili strelci na tem evropskem prvenstvu bolj univerzalni in so razlike glede na oddaljenost manjše. Bolj pomembna postaja priložnost za doseg zadetka kot pa oddaljenost. Primerjava glede na način doseganja zadetka je pokazala največje razlike, saj je bilo enkrat največ zadetkov doseženih po podaji v globino, drugič po podaji s krilnega položaja, tretjič pa iz prekinitev. Lahko pa se ugotovi konstantna rast odstotka doseženih zadetkov iz prekinitev in po individualnem prodoru.

Na koncu lahko ugotovimo, da smo z nalogo dosegli vse cilje, ki smo si jih zadali pred analizo. Ugotovljen je bil način doseganja zadetkov na evropskem prvenstvu leta 2004, spremljane so bile različne spremenljivke, narejena primerjava med bolj uspešnimi moštvi (polfinalisti) in manj uspešnimi (moštva, ki se niso uvrstila v polfinale) ter za konec še primerjava z nekaterimi predhodnimi velikimi tekmovanji.

9. POMEN DELA ZA TEORIJU IN PRAKSO

Analiza zadetkov na evropskem prvenstvu v nogometu leta 2004 je diplomska naloga, ki bo v pomoč vsem trenerjem, študentom, raziskovalcem in ostalim ljubiteljem nogometne igre. Bo nadaljevanje nekaterih raziskav oziroma analiz nogometne igre, ki so že bile opravljene in izhodišče za vse nadaljnje. Takšnih analiz zadetkov je pri nas še vedno premalo. Tako bo predstavljala kamenček v mozaiku spoznavanja in razumevanja nogometne igre ter njenega razvoja.

Naloga predstavlja neko smiselno nadaljevanje nekaterih prejšnjih podobnih raziskav in je nujno potrebna tudi za vse nadaljnje raziskave, saj pomeni člen v verigi. Glede na to, da smo uporabili nekatere nove spremenljivke in naredili primerjave s prejšnjimi raziskavami, bodo v prihodnje tudi na podlagi te naloge zrasle še novejše, obširnejše in predvsem kvalitetnejše.

Namenjena je tudi vsem trenerjem, saj prikazuje različne pomembne rezultate in podatke o današnji nogometni igri na vrhunskem nivoju. Tako prikazuje na eni strani podatke o sami organiziranosti v igri, učinkovitosti, na drugi strani pa razvojne smernice, ki morajo nujno vplivati tudi na trenažni proces vseh kategorij. Le tako se bo namreč tudi nogomet v našem prostoru hitreje razvijal in sledil najboljšim.

10. LITERATURA

1. Bezjak, T. (1999). Analiza modela igre slovenske nogometne reprezentance v napadu v kvalifikacijah za svetovno prvenstvo 1998. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
2. Elsner, B. (1997). Nogomet – teorija igre. Ljubljana: Fakulteta za šport.
3. Fenko, I. (2002). Analiza igre v napadu prvih štirih reprezentanc na svetovnem prvenstvu 1998 v Franciji. Diplomaska naloga: Fakulteta za šport.
4. Hraš, Z. (1996). Model igre slovenske nogometne reprezentance – analiza uspešnosti ob prekinitvah. Diplomaska naloga. Ljubljana: Fakulteta za šport.
5. <http://www.UEFA.com>
6. <http://www.EURO2004.com>
7. Jaklič, M. (1998). Analiza prekinitev nogometne igre na evropskem prvenstvu v Angliji leta 1996 ter primerjava s svetovnim prvenstvom v ZDA in slovensko nogometno reprezentanco. Diplomaska naloga. Ljubljana: Fakulteta za šport.
8. Janev, R. (1995). Analiza nogometne igre v fazi napada na svetovnem prvenstvu v ZDA 1994. Diplomaska naloga: Fakulteta za šport.
9. Kovačevič, D. (1998). Analiza doseženih zadetkov v ligi prvakov v sezoni 1996/1997. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
10. Pucer, V. (1997). Analiza modela igre slovenske nogometne reprezentance. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.

11. Rozina, T. (2000). Analiza modela igre nogometnega kluba Maribor Teatonic v fazi napada (Liga prvakov – sezona 1999/2000). Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
12. Smonkar, T. (1996). Analiza modela igre v slovenski ligi – faza napada. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
13. Tobijas, Z. (2002). Analiza prekinitev nogometne igre na evropskem prvenstvu v Belgiji in na Nizozemskem leta 2000. Diplomaska naloga. Ljubljana: Fakulteta za šport.
14. Valentinčič, S. (2003). Analiza zadetkov lige prvakov v nogometu leta 2000/2001. Diplomaska naloga. Ljubljana: Fakulteta za šport.
15. Verdenik, Z. (2000). Model igre slovenske nogometne reprezentance. Ljubljana: Fakulteta za šport.
16. Verdenik Z., Elsner, B., Pocrnjič, M., (2001). Primerjava modelov igre nogometnih moštev v SNL – liga simobil ter reprezentanc Slovenije, Jugoslavije, Norveške in Španije. Raziskovalna študija. Ljubljana: Fakulteta za šport.
17. Vrhovski, R. (1996). Model igre slovenske nogometne reprezentance v napadu. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
18. Zelenik, M. (2004). Analiza zadetkov na svetovnem prvenstvu v nogometu leta 2002. Diplomaska naloga. Ljubljana: Fakulteta za šport.